

LAPORAN PEMETAAN ISU KAWASAN PARLIMEN

2026

ZON PANTAI TIMUR | P.091 ROMPIN

APPGM-SDG

PERSATUAN PROMOSI
MATLAMAT PEMBANGUNAN LESTARI
PPM-023-14-07012020

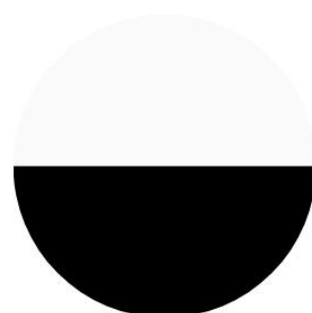
KATA ALUAN	I
PRAKATA	III
PENGENALAN	IV

BAHAGIAN A

LAPORAN LAWATAN PEMETAAN ISU	1 – 14
-------------------------------------	---------------

BAHAGIAN B

1.0	PENGENALAN	18 – 22
1.1	Geografi/Topografi	18
1.2	Komposisi Penduduk	19
1.3	Kegiatan Ekonomi Utama	19
1.4	Hubungan Kerangka Konseptual SDG dan Konteks Tempatan	20
2.0	METODOLOGI PENYELIDIKAN	23 – 26
2.1	Pendekatan Kajian	23
2.2	Langkah Etika Semasa Kajian Lapangan	24
2.3	Kekangan Lawatan Kalian Lapangan	25
2.4	Keterbatasan Kajian	25
3.0	RANGKUMAN ISU RENTAS SDG	26 – 31
4.0	GAMBARAN KESELURUHAN PEMETAAN ISU	32 – 56
4.1	Perincian Hasil Dapatan Isu-Isu	32
4.2	Pengutamaan Isu	50
5.0	PENGENALPASTIAN AWAL PROJEK PENYELESAIAN	57
6.0	RUJUKAN	60

Kata Aluan

YB DATO' HAJAH SITI ZAILAH MOHD YUSOFF

Ahli Jawatankuasa APPGM-SDG;

Ahli Parlimen Rantau Panjang (P.023)

Assalamualaikum Warahmatullahi Wabarakatuh
Salam Sejahtera.

Saya mewakili barisan Ahli Parlimen di Zon Pantai Timur serta sebagai Ahli Jawatankuasa APPGM-SDG merakamkan setinggi-tinggi kesyukuran dan tahniah atas *Kompilasi Laporan Pemetaan Isu Kawasan Parlimen 2026 (Jilid 2: Zon Pantai Timur)* ini. Zon Pantai Timur merupakan zon yang unik dengan kepelbagaian geografi, warisan budaya, dan potensi ekonomi tempatan. Pada tahun 2026, kawasan yang terlibat dengan pemetaan isu merangkumi landskap bandar dan pinggir bandar, dataran pertanian, kawasan pesisir pantai, penempatan FELDA, sehingga ke pedalaman dan perkampungan Orang Asli. Penerbitan *Kompilasi ini yang merangkumi* lima kawasan parlimen menjadi manifestasi iltizam bersama dalam memacu pembangunan yang seimbang serta inklusif.

Penerbitan *Kompilasi* ini memberikan impak yang positif dalam usaha menyusun arah tuju pembangunan kawasan secara terancang dan bersasar. Sebagai penerbitan kajian lapangan, ia berfungsi sebagai panduan berasaskan bukti yang membolehkan perancangan dasar dilaksanakan secara lebih cekap. Segala maklumat yang dihimpunkan membantu memperkukuh kerjasama berasaskan Matlamat Pembangunan Mampan (*Sustainable Development Goals*, SDG) di peringkat tempatan. Hasil dapatan ini seterusnya membuka ruang kepada pelaksanaan pelbagai program yang memberi nilai tambah tinggi kepada sosioekonomi masyarakat.

Manfaat daripada kajian yang dijalankan akan dirasai secara langsung oleh pelbagai pihak berkepentingan. Komuniti akar umbi bakal menikmati kualiti hidup yang lebih baik menerusi perancangan kemajuan yang fokus. Pihak berkuasa tempatan, agensi kerajaan, dan penggubal dasar memperoleh rujukan strategik dalam menyalurkan peruntukan serta merangka projek berimpak tinggi. Semoga penerbitan berharga ini menjadi pemangkin kepada kemakmuran dan kesejahteraan berterusan di seluruh Zon Pantai Timur.

Akhir kata, saya sekali lagi merakamkan tahniah dan syabas kepada kumpulan penyelidik yang telah bekerja keras dalam mendapatkan isu realiti di peringkat akar umbi serta meneliti dan menyampaikan isu-isu terkumpul kepada agensi berkaitan. Saya juga ingin menekankan peranan penting APPGM-SDG dalam menyuarakan realiti kehidupan masyarakat. Usaha ini berjaya mengangkat isu tempatan daripada komuniti akar umbi terus ke peringkat pembuatan dasar. Pendekatan *bottom-up* ini memastikan setiap suara rakyat didengari dengan teliti oleh penggubal dasar bagi tujuan tindakan. Semoga kerjasama strategik ini terus kukuh demi merealisasikan agenda pembangunan mampan yang saksama untuk semua.

Prakata

PUAN NUR RAHMAH OTHMAN

Pengarah Eksekutif APPGM-SDG

Penyetempatan Matlamat Pembangunan Mampan (*Sustainable Development Goals, SDG*) bermula dengan memahami bagaimana keutamaan pembangunan nasional dirasakan oleh masyarakat dalam kehidupan harian mereka. Walaupun dasar-dasar nasional yang menetapkan hala tuju untuk pembangunan, ia adalah di peringkat-peringkat komuniti, daerah dan kawasan parlimen di mana realiti cabaran-cabaran ketaksamaan, akses kepada perkhidmatan, mata pencarian kehidupan dan alam sekitar dihadapi secara langsung. Di sini dasar-dasar pembangunan bertemu dengan realiti-realiti masyarakat dan komuniti, dan di mana jurang antara niat dasar dan pengalaman hidup kerap kali paling terlihat.

Sejak penubuhannya, Kumpulan Rentas Parti Parlimen Malaysia untuk Matlamat Pembangunan Mampan (*All-Party Parliamentary Group Malaysia on SDGs, APPGM-SDG*) telah berusaha untuk memahami realiti-realiti ini dengan lebih baik menerusi pemetaan isu di peringkat kawasan parlimen. Dari tahun ke tahun, kita telah mempunyai peluang untuk berjumpa komuniti, mendengar suara akar umbi, menjalankan proses libaturlus dengan pelbagai pihak berkepentingan dan mencatatkan isu-isu yang memberi kesan kepada masyarakat dalam kehidupan harian mereka. Pengalaman-pengalaman ini telah mengingatkan kita bahawa pembangunan mampan tidak dapat digerakkan dari atas ke bawah semata. Ia harus bermula dengan pemahaman yang benar tentang masyarakat, tempat dan keadaan yang ingin kita menyokong.

Kompilasi Laporan Pemetaan Isu Kawasan Parlimen 2026 (Jilid 1-6) yang meliputi 16 kawasan parlimen adalah sebahagian daripada proses yang berterusan ini. Dengan membawa bersama dapatan daripada kawasan parlimen yang berlainan, ia membolehkan kita untuk melihat menjangkau kes-kes individu dan mengenalpasti corak-corak pola yang lebih umum dan luas, cabaran-cabaran bersama dan realiti yang unik di kawasan-kawasan yang berlainan. Terdapat isu yang sama merentasi kawasan-kawasan parlimen, manakala ada yang akan dibentuk oleh faktor-faktor geografi, ekonomi tempatan, akses kepada infrastruktur, keperluan-keperluan komuniti dan kapasiti institusi-institusi tempatan.

Untuk APPGM-SDG, proses pemetaan isu bukan sekadar mendokumentasikan masalah. Ia adalah untuk memahami mengapa terdapat isu-isu yang masih berterusan, mengenali apa yang sudah dilakukan oleh komuniti-komuniti untuk menangani isu-isu ini, dan mengenalpasti di mana penyelarasan atau sokongan yang lebih baik diperlukan. Dapatan-dapatan ini dapat membantu mengukuhkan perbincangan dan kerjasama antara Ahli-ahli Parlimen, agensi-agensi kerajaan, pihak-pihak berkuasa tempatan, organisasi masyarakat sivil, dan lebih penting lagi, komuniti itu sendiri.

Seiring dengan berlangsungnya perjalanan penyetempatan APPGM-SDG, peranan bukti dan dapatan di peringkat lapangan menjadi kian mustahak. Dapatan-dapatan yang terdapat dalam *Kompilasi* ini dapat memberikan perspektif-perspektif yang berguna untuk perbincangan dasar, pembangunan program dan agihan peruntukan sumber, sambil membantu pembuat keputusan menghargai dengan lebih baik keperluan dan keutamaan merentasi kawasan-kawasan yang berlainan.

Dapatan-dapatan ini seharusnya mendorong kita untuk bertanya apa lagi yang boleh dilakukan di peringkat dasar dan institusi. Kebanyakan isu yang ditemui bukan sesuatu yang baru, dan ada antaranya yang memerlukan tindakan yang menjangkau kapasiti komuniti-komuniti atau pihak-pihak tempatan secara sendirinya. Kita berharap yang dapatan yang diperolehi menerusi proses ini akan dipertimbangkan oleh kementerian dan agensi yang berkaitan, khususnya dalam menyemak semula program-program sedia ada, menguatkan lagi pelaksanaan dan menggerakkan sumber-sumber ke tempat mana yang paling diperlukan. Pemetaan isu tidak seharusnya berakhir dengan mengenal pasti masalah sahaja; ia harus membantu membentuk suatu hala tuju yang lebih jelas bagi mencapai tindakan dan akauntabiliti.

Saya berharap *Kompilasi* ini akan dilihat sebagai lebih daripada pengumpulan dapatan semata. Di sebalik setiap isu yang dicatat adalah masyarakat, komuniti dan pengalaman hidup yang sebenar. Suara mereka harus terus membimbing kita dalam cara kita berfikir tentang pembangunan dan di mana kita menghalakan usaha-usaha kolektif kita.

Semoga *Kompilasi* ini menyumbang kepada pemahaman yang lebih baik tentang komuniti-komuniti kita, dan akhirnya, untuk mencapai suatu perjalanan pembangunan yang lebih terangkum di mana tiada kawasan, komuniti atau individu yang ditinggalkan.

Pengenalan

DR. SITI NUR AIN ZAKINUDDIN

Ketua Zon Pantai Timur

PEMETAAN ISU DI ZON PANTAI TIMUR

Pemetaan isu tahun 2026 di Zon Pantai Timur melibatkan lima kawasan parlimen, iaitu Pengkalan Chepa (P.020), Kubang Kerian (P.024), Kuala Terengganu (P.036), Jerantut (P.081), dan Rompin (P.091). Ini sebahagian daripada 16 kawasan parlimen baru yang terlibat dalam gerak kerja 2026. Taburan kawasan merentas enam zon dan wilayah ditunjukkan di *Rajah 1* dan *Jadual 1*.

Rajah 1. 16 Kawasan parlimen yang terlibat dengan APPGM-SDG pada tahun 2026

Zon Pantai Timur menampilkan keunikan geografi dan sosioekonomi yang pelbagai. Keunikan ini merangkumi dataran pertanian yang subur, perkampungan nelayan pesisir dan darat, penempatan FELDA serta Skim Tanah Rakyat (STR). Struktur sosioekonomi tempatan dipandu oleh sektor pertanian, perladangan kelapa sawit dan getah, perikanan marin dan akuakultur, perusahaan kecil dan sederhana (IKS), pelancongan, sektor perkhidmatan dan pendidikan tinggi. Di sebalik potensi ekonomi yang besar, wujud jurang pembangunan yang nyata serta cabaran sosioekonomi rentas komuniti yang mendalam mengikut dimensi Matlamat Pembangunan Mampan (SDG). Hasil pemetaan

dirumuskan kepada empat dimensi utama, iaitu dimensi ekonomi dan keterjaminan makanan, dimensi infrastruktur asas dan ketahanan iklim, dimensi pembangunan dan keterangkuman sosial dan dimensi tadbir urus dan kebajikan.

Bagi dimensi ekonomi dan keterjaminan makanan, kelangsungan hidup komuniti tani dan nelayan terancam akibat lonjakan kos input serta gangguan rantai nilai. Di sektor pertanian, pesawah di Kubang Kerian, Pengkalan Chepa, Jerantut, dan Rompin terbeban dengan kenaikan harga benih, baja, dan racun. Sektor perikanan menyaksikan nelayan pantai di Chendering, Pengkalan Chepa, dan Rompin dihipit pencerobohan bot zon laut dalam dan penggunaan pukut tunda.

Menerusi dimensi infrastruktur asas dan ketahanan iklim, krisis bekalan air terawat Air Kelantan Sdn. Bhd. (AKSB), Syarikat Air Terengganu Sdn. Bhd. (SATU) dan Pengurusan Air Pahang Berhad (PAIP) memberi impak kehidupan seharian penduduk di Kubang Kerian, Pengkalan Chepa, Kuala Terengganu, Jerantut, serta Rompin akibat tekanan rendah, gangguan kerap, dan kualiti air yang keruh serta berkarat. Keadaan ini memaksa komuniti menanggung kos tambahan sistem penapisan bagi sumber alternatif seperti air bawah tanah (*boring*), perigi, atau graviti bukit. Bagi penempatan STR Perwira Jaya serta generasi kedua FELDA di Rompin dan Jerantut, sebilangan komuniti tiada akses utiliti asas berikutan isu status pemilikan tanah. Tambahan pula, cabaran iklim dan infrastruktur fizikal kian meruncing. Contohnya, ketiadaan sistem perparitan utama yang mencetuskan banjir termenung kronik di Kampung Wakaf Stan. Hakisan pantai kritikal di Pantai Dasar, Pantai Cahaya Bulan, Chendering, dan Rompin telah meruntuhkan benteng serta jeti nelayan.

Untuk dimensi pembangunan dan keterangkuman sosial, jurang peluang pekerjaan berkualiti dan kadar upah rendah menjadi faktor utama penghijrahan belia luar bandar ke luar negeri. Keadaan ini diburukkan promosi TVET seperti ADTEC, GIATMARA dan Kolej Vokasional yang terhad di kawasan pedalaman, FELDA, dan perkampungan Orang Asli. Ketidadaan ruang rekreasi awam di kawasan padat seperti Gong Dermin dan Kuala Terengganu membuka ruang kepada penularan gejala sosial seperti penggunaan vape, ketum, dan dadah (*mushroom*) seawal usia sekolah rendah di Kedai Lalat, Pengkalan Chepa, dan kawasan FELDA. Krisis kesihatan mental berlaku dalam kalangan pelajar di Kuala Terengganu. Kelompok rentan terus terpinggir daripada ekosistem sokongan. Contohnya, komuniti OKU pekak di Kuala Terengganu tiada akses perkhidmatan awam yang inklusif serta kuota pekerjaan terhad kepada 1 peratus. Manakala Orang Asli di Kampung Tanam (Rompin) dan Kampung Sungai Koi (Jerantut) dihipit isu pengencilan tanah adat, keciciran akademik, dan diskriminasi.

Bagi dimensi tadbir urus dan kebajikan, kekangan birokrasi dan ketidaktentuan hak milik tanah menjadi halangan utama kepada kemajuan sosioekonomi akar umbi. Isu tanah tidak berwarta, permohonan geran yang tergantung puluhan tahun, serta status Lesen Pendudukan Sementara (LPS) atau STR di Jerantut, Rompin, dan Pengkalan Chepa bukan sahaja menyekat petani daripada meraih bantuan modal Jabatan Pertanian, malah merumitkan pemilikan kediaman generasi kedua FELDA. Beban ini turut dirasai pekebun Orang Asli di Rompin dan Jerantut ekoran caj komisen serta sewaan lesen sawit oleh syarikat ORACO yang menjejaskan pendapatan mereka. Di peringkat kebajikan keluarga, isu perkahwinan tidak berdaftar di Pengkalan Chepa serta keberadaan penduduk tanpa dokumen di rizab sungai Kubang Kerian mencetuskan masalah ketiadaan dokumen pengenalan diri (sijil lahir/MyKad) dalam kalangan anak-anak, lantas menafikan hak asas mereka terhadap pendidikan formal.

Dapatan ini membuktikan bahawa cabaran sosioekonomi di Zon Pantai Timur saling berkait merangkumi tekanan agromakanan, krisis air dan bencana iklim, jurang modal insan, serta kepincangan tadbir urus dan isu tanah. Kerentanan yang berakar umbi di kelima-lima kawasan ini menegaskan bahawa pendekatan *top-down* tidak lagi memadai tanpa menyelami realiti setempat. Justeru, pemetaan isu berasaskan bukti (*evidence-based issue mapping*) penting bagi membolehkan penggubal dasar, agensi kerajaan, dan pimpinan tempatan merangka strategi intervensi yang menyeluruh, berkesan, dan bersasar.

Jadual 1. Senarai 16 Kawasan Parlimen Terlibat dengan Gerak Kerja APPGM-SDG bagi Tahun 2026

BIL.	ZON/ WILAYAH	PARLIMEN	KOD	AHLI PARLIMEN	PARTI	AGENSI-AGENSI BERKAITAN	KETUA PENYELIDIK APPGM-SDG
1.	Utara	Pokok Sena	P.008	YB Dato' Haji Ahmad bin Saad @ Yahaya	PN-PAS	Pejabat Daerah dan Tanah Pokok Sena	Dr. Thanaraj Murudi
2.	Utara	Padang Serai	P.017	YB Dato' Azman bin Nasrudin	PN-BERSATU	Pejabat Daerah dan Tanah Kulim	Dr. Thanaraj Murudi
3.	Utara	Batu Gajah	P.066	YB Tuan Sivakumar a/l Varatharaju Naidu	PH-DAP	Pejabat Daerah dan Tanah Kinta	Dr. Thanaraj Murudi
4.	Pantai Timur	Pengkalan Chepa	P.020	YB Datuk Dr. Ahmad Marzuk bin Shaary	PN-PAS	Pejabat Tanah dan Jajahan Kota Bharu	Nur Syadhira Mohd Razali
5.	Pantai Timur	Kubang Kerian	P.024	YB Dato' Sri Tuan Ibrahim bin Tuan Man	PN-PAS	Pejabat Tanah dan Jajahan Kota Bharu	Dr. Siti Nur Ain Zakinuddin
6.	Pantai Timur	Kuala Terengganu	P.036	YB Datuk Haji Ahmad Amzad bin Mohamed @ Hashim	PN-PAS	Pejabat Daerah dan Tanah Kuala Terengganu	Nur Syadhira Mohd Razali
7.	Pantai Timur	Jerantut	P.081	YB Ir. Ts. Hj. Khairil Nizam bin Khirudin	PN-PAS	Pejabat Daerah dan Tanah Jerantut	Nur Syadhira Mohd Razali
8.	Pantai Timur	Rompin	P.091	YB Dato' Haji Abdul Khalib bin Abdullah	PN-BERSATU	Pejabat Daerah dan Tanah Rompin	Nur Syadhira Mohd Razali
9.	Tengah	Puchong	P.103	YB Puan Yeo Bee Yin	PH-DAP	Pejabat Daerah dan Tanah Petaling; Majlis Bandaraya Subang Jaya (MBSJ)	Dr. Teo Lee Ken

BIL.	ZON/ WILAYAH	PARLIMEN	KOD	AHLI PARLIMEN	PARTI	AGENSI-AGENSI BERKAITAN	KETUA PENYELIDIK APPGM-SDG
10.	Tengah	Putrajaya	P.125	YB Dr. Radzi Jidin	PN- BERSATU	Jabatan Wilayah Persekutuan; Perbadanan Putrajaya (PPj)	Nurul Syaza Mazelan
11.	Selatan	Kota Melaka	P.138	YB Tuan Khoo Poay Tiong	PH-DAP	Pejabat Daerah dan Tanah Melaka Tengah	Siti Noraiysah Rohim
12.	Sabah	Sepanggar	P.171	YB Datuk Ts. Mustapha Sakmud	PH-PKR	Dewan Bandaraya Kota Kinabalu (DBKK)	Mc Jeanet Lempisik @ Marx
13.	Sabah	Batu Sapi	P.185	YB Tuan Khairul Firdaus bin Akbar Khan	GRS	Majlis Perbandaran Sandakan (MPS)	Mc Jeanet Lempisik @ Marx
14.	Sarawak	Petra Jaya	P.194	YAB Datuk Amar Haji Fadillah bin Haji Yusof	GPS-PBB	Pejabat Residen Bahagian Kuching; Pejabat Daerah Kuching; Dewan Bandaraya Kuching Utara (DBKU)	Raine Melissa Riman
15.	Sarawak	Sri Aman	P.202	YB Dato' Sri Doris Sophia anak Brodi	GPS-PRS	Pejabat Residen Bahagian Sri Aman; Pejabat Daerah Sri Aman; Pejabat Daerah Pantu; Pejabat Daerah Lingga; Majlis Daerah Sri Aman	Raine Melissa Riman
16.	Sarawak	Sibu	P.212	YB Tuan Oscar Ling Chai Yew	PH-DAP	Pejabat Residen Bahagian Sibu; Pejabat Daerah Sibu; Majlis Perbandaran Sibu; Majlis Daerah Luar Bandar Sibu	Raine Melissa Riman

BAHAGIAN A

Laporan Lawatan Pemetaan Isu

P.091 Rompin

DENGAN SOKONGAN DARIPADA

AHLI PARLIMEN ROMPIN, YB DATO' HAJI ABDUL KHALIB ABDULLAH

TEMPAT-TEMPAT YANG TELAH DILAWATI

HARI 1 (13/02/2026)

- 1.FGD 1: Sesi Dialog Bersama Komuniti Kampung Tebu Hitam
2. Lawatan Tapak 1: Sawah Kampung Tebu Hitam
3. Lawatan Tapak 2: Rumah Rakit Kg Tebu Hitam
4. FGD 2: Sesi Dialog Bersama Komuniti Petani & Pesawah Kg Janglau
5. FGD 3: Sesi Dialog Bersama Nelayan Pantai Kg Janglau
6. Lawatan Tapak 3: Pantai Janglau
7. Lawatan Tapak 4: Kawasan Pertanian TKPN

HARI 2 (14/02/2026)

8. FGD 4: Sesi Dialog bersama Komuniti Orang Asli
9. Lawatan Tapak 5: Rumah Orang Asli Kg Tanam
10. FGD 5: Sesi Dialog bersama Komuniti FELDA Perantau Damai
11. Lawatan Tapak 6: Rumah Generasi Kedua Perantau Damai

HARI 3 (15/02/2026)

12. FGD 6: Sesi Dialog Bersama Komuniti FELDA Keratong
13. Lawatan Tapak 7: Pasar Pagi D'Sawit Keratong 3
14. Lawatan Tapak 8: FELDA Keratong 3
15. FGD 7: Sesi Dialog Bersama Persatuan Rompin Makmur
16. FGD 8: Sesi Dialog Bersama Wakil Tapak STR Perwira Jaya
17. Lawatan Tapak 9: Premis Jahitan
18. Lawatan Tapak 10: Tapak Skim Tanah Rakyat

PASUKAN PENYELIDIK

Nur Syadhira Mohd Razali
Ketua Penyelidik

Nur Fatihah Tajul Arifin

Muhammad Noraiman Hakim
Ahmad Zaki

Hirzawati Atikah Mohd Tahir

GERAK KERJA LAWATAN PEMETAAN ISU ROMPIN

13/01/2026

MESYUARAT AWALAN DI PARLIMEN ROMPIN

Mesyuarat awalan antara pasukan APPGM-SDG bersama YB Dato' Abdul Khalib, Ahli Parlimen Rompin dan YB Ustaz Nazri, ADUN Bukit Ibam telah diadakan bagi membincangkan pemetaan isu kawasan Rompin. Perbincangan memberi tumpuan kepada cabaran pembangunan di Rompin, khususnya di Bandar Muadzam Shah. Walaupun bandar ini mempunyai kemudahan asas yang baik, ekonomi setempat yang banyak bergantung kepada sektor pertanian dan perikanan masih berdepan kekangan, terutama dari segi limpahan pelancongan dan perkembangan ekonomi selepas penutupan DARA. Dalam masa yang sama, terdapat juga perkembangan positif di kawasan ini. Antaranya ialah projek pertanian komuniti Orang Asli yang dibimbing oleh Tn. Kon Onn Sein, yang berjaya memasarkan hasil tanaman mereka ke rangkaian pasar raya Jaya Grocer. Inisiatif seperti ini menunjukkan potensi besar komuniti setempat sekiranya diberi sokongan dan akses pasaran yang berterusan.

13/02/2026

FGD 1: SESI DIALOG BERSAMA KOMUNITI KG TEBU HITAM

FGD 1 yang dijalankan di Kg. Tebu Hitam bagi Kajian Pemetaan Isu Parlimen Rompin menyerlahkan kekangan besar akibat **(1)** status tanah TOL (Lesen Pendudukan Sementara) yang menyekat pembangunan pertanian, perusahaan, dan perumahan generasi kedua kerana ketiadaan geran serta kesukaran mendapatkan sokongan pihak berkuasa tempatan. **(2)** Isu infrastruktur di Blok Sawah turut kritikal, di mana pesawah terpaksa menanggung kos tinggi bagi membuang kayu dalam tanah yang menjejaskan pH air, selain menghadapi masalah sistem pengairan yang tidak cekap serta kekurangan bajet penyelenggaraan daripada IADA. Selain itu, **(3)** pengusaha rakit di kawasan tersebut turut terhimpit apabila ketiadaan kemudahan asas dan bantuan, ditambah pula dengan kemerosotan hasil udang akibat pencemaran sungai daripada sisa kilang sejak tiga tahun lalu.

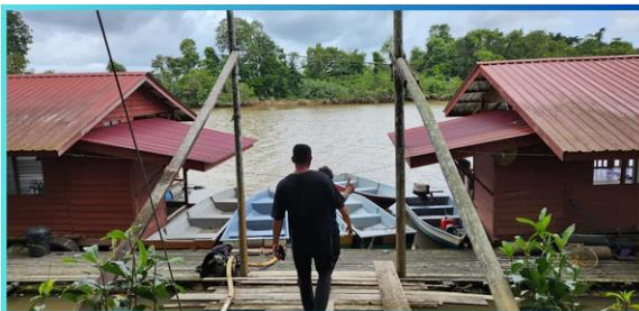

13/02/2026

LAWATAN TAPAK 1: SAWAH KG TEBU HITAM

Pasukan APPGM-SDG telah melawat tapak sawah di Kampung Tebu Hitam, di mana isu utama yang dikenal pasti adalah masalah saluran air yang terlalu sempit. Keadaan ini menyebabkan sistem pengairan tidak mampu menyalurkan air ke tiga blok sawah di kawasan tersebut.

13/02/2026

LAWATAN TAPAK 2: RUMAH RAKIT KG TEBU HITAM

Pasukan APPGM-SDG telah melawat tapak rumah rakit Kampung Tebu Hitam, di mana isu utama yang dikenal pasti adalah ketiadaan bekalan elektrik kerana kedudukannya dalam zon rizab sungai. Sebagai jalan penyelesaian, penduduk mencadangkan agar kawasan ini dibangunkan sebagai destinasi pelancongan, memandangkan ia memiliki daya tarikan semula jadi seperti habitat kelip-kelip di sepanjang Sungai Tebu Hitam.

13/02/2026

FGD 2: SESI DIALOG BERSAMA KOMUNITI PETANI & PESAWAH KG JANGLAU

FGD 2 bersama petani dan pesawah di Kg Janglau mendedahkan pelbagai isu sistemik, terutamanya **(1)** masalah status permohonan geran tanah yang didakwa berpunca daripada diskriminasi status tempat lahir (bukan anak negeri). Dalam sektor pertanian, **(2)** pesawah terhimpit oleh kadar pemotongan padi yang tinggi, **(3)** benih serta baja subsidi yang tidak berkualiti, serta **(4)** dakwaan penipuan pelabelan semula benih lama oleh pihak berkuasa. Selain itu, **(5)** isu agihan bantuan banjir yang tidak telus, **(6)** peningkatan mendadak kadar sewa tanah TKPN, serta **(7)** masalah alam sekitar seperti hakisan di pantai Janglau dan mendapan berbahaya di jambatan Kg. Janglau yang masih belum mendapat tindakan JKR, turut menjadi kekusaran utama penduduk.

13/02/2026

FGD 3: SESI DIALOG BERSAMA NELAYAN PANTAI KG JANGLAU

FGD 3 bersama nelayan pantai di Kg Janglau. Antara isu yang dibangkitkan dalam sesi dialog ini adalah: **(1)** Muara (kuala) yang semakin cetek menghalang pergerakan bot, manakala ketiadaan benteng menyukarkan nelayan untuk melabuhkan bot di pantai akibat ombak dan angin kuat; **(2)** Isu pembekuan lesen nelayan serta **(3)** keperluan subsidi bagi menampung kos peralatan (bot fiber dan enjin) yang mahal; **(4)** Proses permohonan Geran Agropreneur Muda (GAM) yang terlalu lama dan penuh karenah birokrasi; dan **(5)** tekanan daripada penguatkuasaan terhadap isu kapasiti kru (awak-awak) yang melebihi had demi keperluan operasi pukut, serta larangan menangkap ikan di kawasan pelancongan (Pantai Hiburan).

13/02/2026

LAWATAN TAPAK 3: PANTAI JANGLAU

Pasukan APPGM-SDG telah dibawa melawat ke Pantai Janglau bagi meninjau masalah hakisan pesisir pantai yang semakin serius. Berdasarkan maklumat yang diterima, hakisan tersebut dilaporkan berlaku pada kadar purata sebanyak 3 kaki setiap tahun, yang kini mengancam kestabilan kawasan pinggir laut tersebut.

13/02/2026

LAWATAN TAPAK 4: KAWASAN PERTANIAN TKPN

Pasukan APPGM-SDG telah melawat kawasan pertanian di bawah program Taman Kekal Pengeluaran Negara (TKPN), di mana para peserta menyuarakan kegusaran mendalam mengenai kenaikan mendadak kos sewaan tanah. Isu utama yang dibangkitkan adalah perubahan kadar bayaran daripada RM 500 setahun bagi setiap 5 ekar kepada RM 110 sebulan bagi setiap ekar, yang dilihat bakal membebankan pesertanya secara kewangan.

14/02/2026

FGD 4: SESI DIALOG BERSAMA PERSATUAN ORANG ASLI

FGD 4 yang melibatkan 21 wakil daripada pelbagai Persatuan Orang Asli (OA) menengahkan beberapa isu kritikal iaitu: **(1)** Akta 134, di mana komuniti menolak pindaan yang dijadualkan pada Jun kerana ketiadaan libat urus yang inklusif serta menuntut agar laporan pindaan diperincikan dan pengiktirafan tanah adat diselesaikan terlebih dahulu; **(2)** Pemilikan Tanah, yang menyaksikan wilayah adat semakin mengecil akibat diambil alih oleh syarikat atau individu luar untuk penanaman sawit sehingga menjejaskan kelangsungan hidup komuniti yang bergantung kepada hasil tanaman sendiri; **(3)** Pendidikan dan Adat Budaya, melibatkan kebimbangan terhadap silibus sekolah yang mengikis identiti OA, dakwaan diskriminasi agama dalam kenaikan pangkat agensi kerajaan, serta tuntutan pengiktirafan Hari Orang Asli sebagai cuti umum; **(4)** Percanggahan Peranan antara JAKOA dan Oraco, yang mencetuskan kekeliruan komuniti mengenai entiti mana yang lebih berkuasa dalam urusan tanah dan pelaksanaan projek perumahan; **(5)** Isu Manusia-Haiwan, khususnya gangguan gajah yang merosakkan kebun tanpa tindakan penyelesaian daripada pihak Perhilitan; **(6)** Sistem Pembalakan Tak Terkawal, di mana aktiviti pembalakan secara total memusnahkan anak pokok dan kawasan tersebut akhirnya ditukar menjadi ladang sawit; dan **(7)** Kemudahan Elektrik dan Air, melibatkan kegagalan penyambungan utiliti ke rumah-rumah tertentu kerana kekangan mendapatkan kelulusan daripada pihak JAKOA.

14/02/2026

LAWATAN TAPAK 5: RUMAH ORANG ASLI KG TANAM

Pasukan APPGM-SDG telah melawat sebuah rumah Orang Asli Suku Jakun di Kampung Tanam yang menghadapi masalah ketiadaan akses kepada bekalan elektrik diakibatkan oleh kawasan tanah tersebut sudah bukan di bawah tadbir urus JAKOA.

14/02/2026

FGD 5: SESI DIALOG BERSAMA KOMUNITI FELDA PERANTAU DAMAI

FGD 5 bersama enam peserta dari FELDA Perantau Damai (Keratong 8, 9, dan 10) di FELDA Keratong 9 telah mendedahkan beberapa isu kritikal; Antara kebimbangan utama adalah **(1)** kesukaran generasi kedua mendapatkan bekalan elektrik dan **(2)** air ekoran ketiadaan surat sokongan pengurus FELDA sejak 2020, sehingga ada penduduk terpaksa menanggung kos diesel RM 900 sebulan untuk generator. Selain itu, **(3)** infrastruktur sekolah yang daif kini bergantung sepenuhnya kepada dana PIBG, manakala **(4)** masalah banjir di simpang tiga Keratong 8 berpunca daripada pembinaan kedai di atas kawasan perparitan yang tidak mampu menampung kapasiti air. Isu sosial turut meruncing dengan **(5)** kewujudan premis judi yang terus beroperasi walaupun telah dilaporkan, serta **(6)** masalah penagihan dadah dalam kalangan peneroka dan anak mereka yang membawa kepada peningkatan kes kecurian buah sawit.

14/02/2026

LAWATAN TAPAK 6: RUMAH GENERASI KEDUA FELDA

Pasukan APPGM-SDG telah melawat sebuah kediaman generasi kedua FELDA yang dinafikan akses kepada kemudahan elektrik dan air ekoran ketiadaan surat sokongan daripada pihak pengurus FELDA. Walaupun rumah tersebut terletak strategik berhadapan jalan utama, ketiadaan utiliti asas ini memaksa penghuninya menanggung kos petrol sebanyak RM900 sebulan bagi menjana elektrik melalui penggunaan generator sendiri.

15/02/2026

FGD 6: SESI DIALOG BERSAMA KOMUNITI FELDA KERATONG

FGD 6 bersama komuniti FELDA Keratong 1-5 mengetengahkan beberapa isu penting seperti **(1)** keperluan menyokong ekonomi generasi kedua yang kini ramai berniaga di Pasar Pagi D'Sawit melalui pembinaan gerai yang lebih stabil; **(2)** Isu infrastruktur turut kritikal melibatkan proses baik pulih jalan yang lembap akibat masalah mendapan tanah, serta risiko **(3)** keselamatan di Jalan Kuantan-Segamat yang gelap tanpa lampu jalan. Selain itu, **(4)** pencemaran berkala di Sungai Pukin akibat sisa kilang sawit telah menjejaskan pendapatan nelayan darat dan melumpuhkan bekalan air bersih penduduk. Bagi menjamin kebajikan warga emas dan kelangsungan ekonomi setempat, **(5)** penduduk mencadangkan pembangunan kawasan industri di dalam FELDA bagi menyediakan peluang pekerjaan kepada golongan belia agar mereka tidak perlu berhijrah jauh.

15/02/2026

LAWATAN TAPAK 7: PASAR PAGI D'SAWIT KERATONG

Pasukan APPGM-SDG telah melawat Pasar Pagi D'sawit Keratong 4, sebuah kawasan terbiar yang berjaya ditukarkan menjadi tapak perniagaan melalui inisiatif ketua kampung dan penduduk setempat. Usaha kolektif ini bertujuan untuk mewujudkan peluang ekonomi serta menaik taraf taraf hidup generasi kedua FELDA Keratong 1-5 di kawasan berkenaan.

15/02/2026

LAWATAN TAPAK 8: FELDA KERATONG 3

Pasukan APPGM-SDG telah meninjau keadaan jalan runtuh di FELDA Keratong 3 yang berpunca daripada masalah mendapan tanah yang serius. Walaupun kerja-kerja pembaikan baru sahaja dijalankan, jalan tersebut runtuh semula sehingga menyebabkan laluan menjadi sangat sempit dan hanya boleh dilalui oleh sebuah kenderaan pada satu-satu masa.

15/02/2026

FGD 7: PERSATUAN ROMPIN MAKMUR

FGD 7 bersama Persatuan Rompin Makmur mendedahkan pelbagai isu sosial dan infrastruktur yang mendesak, termasuk **(1)** masalah fasiliti sukan dan riadah yang daif serta tidak diselenggarakan sehingga mendorong aktiviti merempit dalam kalangan belia akibat ketiadaan pengisian bermanfaat. **(2)** Kelemahan urus tadbir dan birokrasi turut dikesan dalam pengurusan bantuan JKM, di mana isu keciciran bantuan kepada ibu tunggal dan anak peneroka masih berlarutan. Selain itu, **(3)** komuniti terbeban dengan kelewatan renovasi klinik kesihatan serta **(4)** kegagalan projek perumahan generasi kedua yang menyebabkan kesesakan melampau di kediaman sedia ada. **(5)** Isu keselamatan juga berada pada tahap membimbangkan ekoran kes rompakan bersenjata oleh warga asing dan **(6)** aktiviti penyalahgunaan dadah yang berleluasa di kawasan belakang ladang kelapa sawit.

15/02/2026

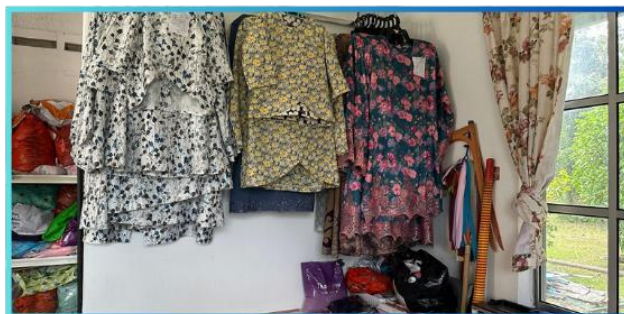
FGD 8: WAKIL TAPAK STR PERWIRA JAYA

FGD 8 bersama wakil Tapak STR Perwira Jaya (penduduk Selancar 1, Selancar 6, dan Perwira Jaya) yang membincangkan beberapa isu antaranya: **(1)** kegagalan penyambungan utiliti elektrik dan air akibat struktur jalan tanah merah yang belum diratakan, sekali gus menghalang pihak TNB daripada memasang pencawang. Keadaan ini amat membebankan para pesara yang telah menggunakan wang tamat perkhidmatan dan KWSP untuk membina rumah di 322 lot yang telah bertuan, namun mereka tidak dapat berpindah keluar dari rumah asal kerana ketiadaan kemudahan asas, kekurangan simpanan, dan ketiadaan rumah sewa berdekatan. Selain itu, **(2)** rumah-rumah yang terbengkalai atau lambat disiapkan akibat kekangan bajet telah menjadi sarang penagihan dadah bagi golongan penganggur dan anak peneroka, yang turut membawa kepada kes-kes kecurian. **(3)** Masalah anjing liar yang mencerooboh kawasan perumahan serta masjid juga menjadi kebimbangan serius setelah terdapat kes kanak-kanak digigit dalam tempoh dua tahun kebelakangan ini.

15/02/2026

LAWATAN TAPAK 9: PREMIS JAHITAN

Pasukan APPGM-SDG telah melawat sebuah premis jahitan di mana pengusahanya bercadang untuk membesarkan ruang perniagaan tersebut. Langkah ini bertujuan untuk menambah bilangan pekerja serta membantu meningkatkan taraf ekonomi penduduk setempat melalui peluang pekerjaan baharu.

15/02/2026

LAWATAN TAPAK 10: TAPAK SKIM TANAH RAKYAT

Pasukan APPGM-SDG telah melawat tapak Skim Tanah Rakyat (STR) yang dikhaskan untuk membantu generasi kedua FELDA melalui pemberian lot tanah. Walau bagaimanapun, kawasan ini masih belum dimajukan dan tidak dilengkapi kemudahan asas seperti elektrik dan air, malah permohonan kepada pihak TNB sebelum ini gagal kerana ketiadaan akses jalan yang sempurna untuk masuk ke kawasan tersebut.

BAHAGIAN B

Laporan Pemetaan Isu

P.091 Rompin

Senarai Jadual

Jadual 1. Komposisi Penduduk mengikut Kaum Parlimen Rompin (P.091)	19
Jadual 2. Program Kajian Lapangan Pemetaan Isu Parlimen Rompin	24
Jadual 3. Rangkuman Isu Rentas SDG	27
Jadual 4. Perincian Hasil Dapatan FGD 1	32
Jadual 5. Perincian Hasil Dapatan FGD 2	35
Jadual 6. Perincian Hasil Dapatan FGD 3	37
Jadual 7. Perincian Hasil Dapatan FGD 4	39
Jadual 8. Perincian Hasil Dapatan FGD 5	43
Jadual 9. Perincian Hasil Dapatan FGD 6	45
Jadual 10. Perincian Hasil Dapatan FGD 7	47
Jadual 11. Perincian Hasil Dapatan FGD 8	48
Jadual 12. Ringkasan Isu 1	52
Jadual 13. Ringkasan Isu 2 dan 3	55

Senarai Singkatan

APPGM-SDG	<i>All Parties Parliamentary Malaysia – Sustainable Development Goals</i>
BERNAS	Padiberas Nasional Berhad
BERSATU	Parti Pribumi Bersatu Malaysia
DOSM	<i>Department of Statistics Malaysia</i>
DUN	Dewan Undangan Negeri
FELDA	Lembaga Kemajuan Tanah Persekutuan
FGD	<i>Focus Group Discussion</i>
HIV	<i>Human Immunodeficiency Virus</i>
IADA	Kawasan Pembangunan Pertanian Bersepadu
JAKOA	Jabatan Kemajuan Orang Asli
JKM	Jabatan Kebajikan Masyarakat
JKR	Jabatan Kerja Raya
KPM	Kementerian Pendidikan Malaysia
LGBTQ	<i>Lesbian, gay, bisexual, transgender, and queer</i>
LKIM	Lembaga Kemajuan Ikan Malaysia
LRA	Logi Rawatan Air
MPOB	<i>Malaysian Palm Oil Board</i>
ORACO	Peneraju Kemajuan Orang Asli Negeri Pahang
pH	<i>Potential of Hydrogen</i>
PIBG	Persatuan Ibu Bapa dan Guru
PPK	Pertubuhan Peladang Kawasan
SDG	<i>Sustainable Development Goals</i>
SPM	Sijil Pelajaran Malaysia
STR	Skim Tanah Rakyat
TKPM	Taman Kekal Pengeluaran Makanan
TNB	Tenaga Nasional Berhad
PPK	Persatuan Peladang Kawasan
CCUS	Projek Pemerangkapan Penggunaan dan Penyimpanan Karbon
TVET	<i>Technical and Vocational Education and Training</i>

1.0 PENGENALAN

Parlimen Rompin terletak di negeri Pahang yang merangkumi tiga (3) DUN iaitu DUN Bukit Ibam, DUN Muadzam Shah dan DUN Tioman. Keluasan kawasan Parlimen ini adalah 5,390 kilometer persegi dengan jumlah penduduk seramai 100,897 orang. Parlimen Rompin mempunyai kepadatan penduduk 19 orang per satu kilometer persegi.¹

Pada tahun 2022, YB Dato' Haji Abdul Khalib bin Abdullah daripada parti BERSATU telah memenangi kerusi bagi Parlimen Rompin.

YB Dato' Haji Abdul Khalib bin Abdullah

Justeru, program pemetaan isu bagi tahun 2026 di Parlimen Rompin ini dijalankan dengan usahasama daripada YB Dato' Haji Abdul Khalib bin Abdullah.

1.1 Geografi/Topografi

Parlimen Rompin terletak di daerah Rompin, Pahang, Malaysia dan merupakan salah satu kawasan Parlimen yang mempunyai gabungan kawasan pesisir pantai dan pedalaman. Komuniti tempatan di kawasan Parlimen Rompin terdiri daripada kepelbagaian budaya dan etnik termasuk Melayu, Cina dan Orang Asli. Parlimen yang bersempadan dengan Parlimen Rompin adalah Parlimen Pekan dan Parlimen Paya Besar, serta bersempadan dengan negeri Johor di bahagian selatan.

Secara umumnya, Parlimen Rompin merupakan kawasan luar bandar yang dipenuhi dengan kawasan pertanian, perikanan dan pelancongan berasaskan alam semula jadi. Rompin juga mempunyai elemen semula jadi utama seperti Sungai Rompin dan Sungai Endau yang memainkan peranan penting dalam sistem saliran serta menyokong aktiviti pertanian dan perikanan tempatan. Parlimen Rompin dipenuhi dengan ladang kelapa sawit dan getah, terutamanya di kawasan pedalaman, manakala aktiviti perikanan dan pelancongan pantai lebih ketara di kawasan pesisir dan muara sungai.

¹ Department of Statistics Malaysia, "P.091 Rompin Kawasanku | OpenDOSM," Dosm.gov.my (OpenDOSM, 2020), <https://open.dosm.gov.my/dashboard/kawasanku/Pahang/parlimen/P.091%20Rompin>

1.2 Komposisi Penduduk

Berdasarkan data daripada Banci Penduduk dan Perumahan Malaysia 2020, komposisi penduduk di Parlimen Rompin (P.091) adalah seperti berikut:

Jadual 1. Komposisi Penduduk mengikut Kaum Parlimen Rompin (P.091)

BIL.	KAUM	BILANGAN	PERATUSAN (%)
1.	Bumiputera	97,366	96.5
2.	Cina	1,715	1.7
3.	India	1,110	1.1
4.	Lain-lain	605	0.6
Jumlah Keseluruhan		100,897	100

Parlimen Rompin mempunyai jumlah penduduk seramai 100,897 orang dengan kepadatan 19 orang/km², menjadikannya antara kawasan yang tidak ramai penduduk di Pahang. Daripada segi komposisi penduduk mengikut etnik, komuniti etnik bumiputera merupakan kumpulan majoriti dengan 96.5 peratus, mencerminkan penonjolan komuniti ini dalam aspek sosial dan ekonomi tempatan. Komuniti etnik Cina merangkumi 1.7 peratus, menunjukkan kehadiran kecil masyarakat Cina. Komuniti etnik India membentuk 1.1 peratus, menyumbang kepada kepelbagaian budaya di kawasan ini. Lain-lain etnik hanya 0.6 peratus, menunjukkan bilangan kecil penduduk daripada komuniti lain.

Kesimpulannya, Rompin adalah kawasan luar bandar dengan komuniti berbilang kaum yang merangkumi sebahagian besar masyarakat bumiputera, diikuti Cina dan India. Kepelbagaian ini memperkayakan kehidupan sosial, budaya, dan ekonomi kawasan tersebut.

1.3 Kegiatan Ekonomi Utama

Parlimen Rompin terletak di bahagian tenggara negeri Pahang dan merangkumi kawasan luar bandar yang luas, terdiri daripada kampung tradisional, penempatan FELDA serta kawasan persisiran pantai. Berdasarkan pemerhatian di tapak dan data sedia ada, sektor ekonomi utama di kawasan ini adalah seperti berikut:

Pertanian dan Perladangan

Sektor pertanian dan perladangan merupakan tulang belakang ekonomi Parlimen Rompin. Kawasan ini diliputi oleh ladang kelapa sawit dan getah, terutamanya di kawasan penempatan FELDA seperti FELDA Keratong dan FELDA Selancar. Selain itu, terdapat juga aktiviti pertanian berskala kecil seperti tanaman pisang, kelapa, sayur-sayuran serta penanaman padi yang diusahakan oleh golongan pesawah tempatan, khususnya di

kawasan kampung yang mempunyai sistem pengairan sesuai. Aktiviti penternakan turut dijalankan oleh penduduk setempat sebagai sumber pendapatan sampingan. Bentuk muka bumi yang luas dan tanah yang subur menyokong perkembangan sektor ini. Keadaan geografi ini menyediakan peluang pekerjaan dan sumber pendapatan utama kepada masyarakat tempatan. Aktiviti perladangan dan pertanian ini bukan sahaja menyumbang kepada ekonomi setempat, malah memainkan peranan penting dalam rantaian bekalan komoditi negeri Pahang.

Perikanan dan Industri Asas Tani

Kedudukan Parlimen Rompin yang berhampiran dengan kawasan persisiran pantai menjadikan sektor perikanan sebagai antara penyumbang utama ekonomi tempatan. Aktiviti penangkapan ikan, akuakultur serta pemprosesan hasil laut dijalankan oleh komuniti nelayan di kawasan pesisir. Di samping itu, industri asas tani seperti pemprosesan hasil pertanian dan makanan tradisional turut berkembang secara kecil dan sederhana, khususnya bagi memenuhi keperluan pasaran tempatan dan daerah berhampiran.

Perindustrian Kecil dan Sederhana

Perindustrian kecil dan sederhana di Parlimen Rompin tertumpu kepada industri berasaskan pertanian dan sumber tempatan, termasuk bengkel, kilang pemprosesan sawit, getah serta perusahaan makanan. Aktiviti ini menyokong sektor pertanian dan perikanan dengan menambah nilai kepada hasil mentah. Di samping itu, ia membuka peluang keusahawanan kepada penduduk setempat.

Secara keseluruhannya, ekonomi Parlimen Rompin yang utama adalah sektor pertanian dan perladangan, disokong oleh perikanan serta perindustrian kecil dan sederhana. Gabungan aktiviti ekonomi ini menyumbang kepada kestabilan sosioekonomi penduduk tempatan dan menggalakkan pembangunan luar bandar yang lebih seimbang. Selain itu, keindahan alam semula jadi serta potensi ekopelancongan di kawasan ini turut membuka ruang kepada pertumbuhan ekonomi pada masa hadapan.

1.4 Hubungan Kerangka Konseptual SDG dan Konteks Tempatan

Parlimen Rompin merupakan sebuah kawasan yang mempunyai asas ekonomi yang kukuh berteraskan sektor pertanian, perladangan dan perikanan, di samping aktiviti perindustrian kecil dan sederhana yang semakin berkembang. Kawasan ini didorong oleh perkembangan industri ladang kelapa sawit dan getah, terutamanya di penempatan FELDA seperti FELDA Keratong, FELDA Selancar dan FELDA Bukit Ibam. Selain itu, terdapat juga aktiviti ekonomi sokongan seperti perniagaan kecil dan sederhana, peruncitan tempatan, bengkel serta perusahaan asas tani yang menyediakan peluang pekerjaan kepada penduduk setempat. Keadaan ini secara langsung menyumbang kepada

pencapaian **Matlamat SDG 8: Pekerjaan yang Baik dan Pertumbuhan Ekonomi**. Sasaran yang berkait adalah seperti berikut:

Sasaran 8.2: Mencapai tahap produktiviti ekonomi yang lebih tinggi melalui pempelbagaian, pengiktirafan dan inovasi teknologi, termasuk tumpuan kepada sektor nilai tambah tinggi dan sektor intensif buruh.

Sasaran 8.3: Menggalakkan dasar berorientasikan pembangunan yang menyokong aktiviti produktif, pewujudan pekerjaan yang baik, keusahawanan, kreativiti dan inovasi, serta menggalakkan pemformalan dan pertumbuhan perusahaan mikro, kecil dan sederhana, termasuk melalui akses kepada perkhidmatan kewangan.

Komposisi penduduk Parlimen Rompin yang terdiri daripada pelbagai latar belakang etnik dan komuniti, termasuk masyarakat FELDA, penduduk luar bandar, nelayan serta pekerja sektor perladangan, memerlukan pendekatan pembangunan yang inklusif dan seimbang. Usaha berterusan perlu dilaksanakan bagi memastikan keterangkuman sosial melalui program komuniti merentas kaum, bantuan kepada golongan rentan seperti ibu tunggal, warga emas, orang kurang upaya dan golongan berpendapatan rendah, serta penyediaan akses yang saksama kepada pendidikan, kesihatan dan kemudahan asas. Perkara ini berkait rapat dengan **Matlamat SDG 10: Mengurangkan Ketidaksamarataan**, iaitu:

Sasaran 10.2: Menjelang 2030, memperkasa dan menggalakkan keterangkuman sosial, ekonomi dan politik untuk semua tanpa mengira umur, jantina, ketidakupayaan, bangsa, etnik, agama atau status ekonomi.

Sasaran 10.3: Memastikan peluang sama rata dan mengurangkan hasil yang tidak adil, termasuk dengan menghapuskan undang-undang, dasar dan amalan bersifat diskriminasi serta menggalakkan pelaksanaan dasar yang bersesuaian.

Selain aspek ekonomi dan sosial, Parlimen Rompin juga memiliki sumber alam semula jadi dan warisan tempatan yang signifikan, khususnya ekosistem pantai dan marin, kawasan hutan serta aktiviti perikanan tradisional yang menjadi sumber pendapatan dan identiti komuniti setempat. Kawasan pantai seperti Teluk Gading dan Sepat berpotensi untuk dibangunkan secara lestari sebagai destinasi pelancongan berasaskan alam semula jadi. Pemeliharaan khazanah alam dan budaya ini penting dalam memperkukuhkan identiti komuniti, di samping membuka peluang kepada sektor pelancongan lestari dan ekonomi kreatif tempatan. Hal ini selari dengan **Matlamat SDG 11: Bandar dan Komuniti yang Mampan**, seperti berikut:

Sasaran 11.4: Mengukuhkan usaha untuk melindungi dan memelihara warisan budaya dan semula jadi dunia.

Sasaran 11.7: Menjelang 2030, menyediakan akses sejagat kepada ruang awam yang selamat, inklusif, mudah diakses dan hijau, khususnya untuk wanita, kanak-kanak, warga emas dan orang kelainan upaya.

Penglibatan komuniti setempat, khususnya golongan belia, dalam program pemuliharaan alam sekitar, kebudayaan dan aktiviti kesukarelawanan dapat menyumbang kepada pembangunan lestari, meningkatkan rasa tanggungjawab sosial serta memperkukuhkan daya tahan komuniti luar bandar.

2.0 METODOLOGI PENYELIDIKAN

2.1 Pendekatan Kajian

Kajian awalan telah dijalankan oleh penyelidik bagi mendapatkan gambaran awal berhubung latar belakang, profil sosioekonomi dan keadaan semasa kawasan Parlimen Rompin, di samping mengenal pasti isu-isu yang berpotensi untuk diberi perhatian dalam kajian. Kajian ini melibatkan penelitian terhadap pelbagai sumber sekunder, antaranya Draf Rancangan Tempatan Daerah Rompin, Pahang 2035, data dan statistik daripada Jabatan Perangkaan Malaysia (DOSM), laporan serta penerbitan agensi kerajaan dan kerajaan negeri, dokumen perancangan pembangunan, kajian akademik terdahulu, laporan teknikal, data geospasial, laman sesawang rasmi agensi berkaitan, portal berita serta keratan akhbar. Maklumat yang diperoleh daripada sumber-sumber tersebut digunakan sebagai rujukan awal dalam memahami konteks kawasan dan mengenal pasti isu yang kemudiannya diteliti dengan lebih lanjut melalui proses pengumpulan maklumat dan penglibatan bersama komuniti setempat.

Mesyuarat Awalan bersama YB Dato' Haji Abdul Khalib bin Abdullah telah dijalankan pada 13 Januari 2025 di Pusat Khidmat Parlimen Rompin untuk memberi penjelasan mengenai gerak kerja, metodologi kajian APPGM-SDG dan membuat pemprofilan kawasan Parlimen. Pihak YB telah bersetuju untuk bekerjasama dengan APPGM-SDG dalam menjalankan kajian lapangan pemetaan isu di Parlimen Rompin. Ketua Penyelidik telah hadir ke Pejabat Daerah Rompin bagi kunjungan hormat untuk memberi penjelasan berkenaan gerak kerja dan metodologi kajian APPGM-SDG pada 19 Jun 2026.

Seterusnya, kajian lapangan di Parlimen Rompin telah dijalankan pada 13 hingga 15 Februari 2026 sebagaimana yang telah dirangkakan bersama pihak pejabat daerah dan APPGM-SDG. Pasukan kajian yang terlibat dalam menjalankan sesi FGD bersama komuniti dan lawatan tapak di Parlimen Rompin adalah seperti berikut:

1. Nur Syadhira Razali : Ketua Penyelidik
2. Noraiman Hakim Ahmad Zaki : Pembantu Penyelidik
3. Hirzawati Atikah Mohd Tahir : Pembantu Penyelidik
4. Nur Fatimah Tajul Arifin : Pembantu Penyelidik

Lapan FGD dan lapan lawatan tapak telah dijalankan bersama komuniti tempatan dan NGO selama tiga hari di kawasan lokaliti Parlimen Rompin. Tentatif ringkas kajian lapangan serta lawatan tapak adalah seperti di Jadual 2.

Jadual 2. Program Kajian Lapangan Pemetaan Isu Parlimen Rompin

TARIKH	SESI DIALOG/FGD
13 Februari 2026 (Jumaat)	• Sesi Dialog 1: Dialog bersama Komuniti Kampung Tebu Hitam • Lawatan Tapak 1: Sawah Kampung Tebu Hitam • Sesi Dialog 2: Dialog bersama Komuniti Pesawah dan Petani bertempat di Kg Janglau • Sesi Dialog 3: Dialog bersama Komuniti Nelayan Pantai bertempat di Kg Janglau • Lawatan Tapak 2: Kawasan hakisan pantai Kampung Janglau • Lawatan Tapak 3: Taman Kekal Pengeluaran Makanan (TKPM)
14 Februari 2026 (Sabtu)	• Sesi Dialog 4: Dialog bersama Komuniti Orang Asli bertempat di Kg Tanam • Lawatan Tapak 4: Kampung Orang Asli di Kg Tanam • Sesi Dialog 5: Dialog bersama Peneroka damai Perantau Damai • Lawatan Tapak 5: FELDA Keratong 9
15 Februari 2026 (Ahad)	• Sesi Dialog 6: Dialog bersama Peneroka FELDA Keratong 1-5 • Lawatan Tapak 6: Pasar Pagi D' Sawit, Keratong 4 • Sesi Dialog 7: Dialog bersama NGO Rompin Makmur • Lawatan Tapak 7: Bandar Tun Razak • Sesi Dialog 8: Dialog bersama Komuniti Tapak STR Perwira Jaya • Lawatan Tapak 8: Tapak Perwira Jaya

2.2 Langkah Etika Semasa Kajian Lapangan

Ketua penyelidik terlebih dahulu mendapatkan persetujuan daripada setiap peserta sebelum sesi FGD dimulakan, khususnya berkaitan rakaman suara, video dan pengambilan gambar. Peserta juga dimaklumkan bahawa sekiranya mereka tidak bersetuju untuk dirakam atau gambarnya diambil, maklumat atau pandangan yang disampaikan tidak akan digunakan dalam laporan mahupun dikongsikan di mana-mana platform. Bagi kajian pemetaan isu di Parlimen Rompin, semua peserta yang terlibat telah

memberikan persetujuan dan tiada sebarang halangan berkaitan rakaman suara, video atau pengambilan gambar sepanjang sesi FGD dijalankan.

2.3 Kekangan Lawatan Kajian Lapangan

Terdapat beberapa cabaran dan halangan yang dihadapi oleh penyelidik sepanjang kajian dijalankan di Parlimen Rompin. Antara cabaran yang dihadapi oleh penyelidik adalah seperti berikut:

Cabaran pelaksanaan FGD melibatkan komuniti setempat

FGD pertama di Kampung Tebu Hitam pada asalnya dirancang untuk diadakan di sebuah kedai makan. Walau bagaimanapun, lokasi tersebut terpaksa ditukar berikutan bantahan daripada Tok Empat yang tidak membenarkan perjumpaan bersama pesawah diadakan di lokasi berkenaan. Tok Empat mempersoalkan keperluan penyelidik untuk berjumpa secara terus dengan pesawah tanpa melalui beliau terlebih dahulu selaku ketua kampung atau mendapatkan penglibatan agensi berkaitan. Menurut beliau, pendekatan tersebut dilihat tidak mengikut protokol yang sepatutnya dalam mendapatkan maklumat daripada komuniti setempat. Susulan daripada perkara tersebut, pihak penyelidik mengambil langkah untuk menukar lokasi FGD bagi memastikan sesi perbincangan dapat diteruskan.

Kekangan untuk mendapatkan peserta

Semasa perbincangan antara pegawai Parlimen, wakil telah dikenal pasti untuk menyelaraskan program dan jemputan peserta bagi setiap DUN. Bagi DUN Tioman, berlaku salah faham antara Ahli Jawatankuasa Kampung Janglau dengan pegawai Parlimen berkaitan jemputan peserta FGD 3. Pada asalnya, Ahli Jawatankuasa Kampung Janglau sepatutnya menjemput penduduk Kampung Jawa untuk menyertai FGD tersebut. Disebabkan salah komunikasi, jemputan kepada penduduk Kampung Jawa tidak dapat dibuat seperti yang dirancang. Pasukan APPGM-SDG kemudian membahagikan peserta yang hadir dalam FGD 2 kepada dua kumpulan berdasarkan latar belakang pekerjaan, iaitu petani/pesawah dan nelayan laut. Dua sesi FGD kemudiannya dijalankan, iaitu FGD 2 bersama petani/pesawah dan FGD 3 bersama nelayan laut. Pendekatan ini membolehkan proses pengumpulan maklumat daripada komuniti DUN Tioman tetap diteruskan.

2.4 Keterbatasan Kajian

Antara keterbatasan yang dikenal pasti sepanjang kajian ialah dari segi penyertaan komuniti sasaran. Dalam beberapa sesi FGD, terdapat peserta yang kurang bersuara dan tidak banyak memberikan pandangan sepanjang perbincangan. Keadaan ini menyebabkan pandangan mereka berkaitan isu yang dibincangkan atau masalah yang berlaku di kawasan sekitar tidak dapat diperolehi dengan lebih jelas. Selain itu, terdapat

juga situasi apabila peserta mula berbincang dalam kumpulan kecil. Pada awalnya, perbincangan hanya berlangsung dalam satu kumpulan, namun kemudiannya terbahagi kepada dua atau tiga kumpulan. Keadaan ini menyebabkan terdapat perbualan yang bertindih dan menyukarkan proses mengenal pasti pandangan setiap peserta.

Kualiti rakaman audio yang kurang jelas turut menjadi satu lagi keterbatasan kajian. Kebanyakan sesi FGD dijalankan di kawasan terbuka dan persekitaran kampung, menyebabkan terdapat bunyi latar yang mengganggu rakaman. Akibatnya, terdapat beberapa pernyataan peserta yang tidak dapat didengar atau dikenal pasti dengan jelas semasa proses transkripsi. Hal ini menyebabkan sebahagian isu yang dibangkitkan tidak dapat disokong sepenuhnya melalui transkrip. Walau bagaimanapun, catatan yang dibuat oleh ketua penyelidik dan pembantu penyelidik semasa sesi FGD turut dirujuk bagi membantu melengkapkan maklumat yang kurang jelas dalam rakaman audio.

3.0 RANGKUMAN ISU RENTAS SDG

Jadual 3. Rangkuman Isu Rentas SDG

NO	ISU UTAMA	PENERANGAN	DIMENSI	KUMPULAN SASARAN	KAWASAN SASARAN	SDG YANG BERKAITAN
1.	Akses perkhidmatan asas dan infrastruktur sosial	Penduduk di beberapa kawasan seperti Kg Tebu Hitam dan FELDA Keratong 1-5 menghadapi kekurangan kemudahan asas yang serius. Jalan utama tidak mempunyai lampu jalan walaupun permohonan telah dibuat, menyebabkan kemalangan jalan raya termasuk melibatkan lori balak, lembu dan kenderaan penduduk. Selain itu, terdapat isu bekalan air bersih dan elektrik yang masih belum disalurkan walaupun rumah telah diduduki. Kekurangan ini memaksa penduduk bergantung kepada <i>generator</i> dan sumber air tidak terjamin. Infrastruktur lain seperti jambatan mendap di Kg Janglau turut membahayakan	Sosial	Penduduk Kampung	Kg Tebu Hitam, FELDA Keratong 1-5, Kg Janglau	SDG 9: Industri, Inovasi dan Infrastruktur Sasaran 9.1 – Membangunkan infrastruktur yang berkualiti, andal, mampan dan berdaya tahan, termasuk infrastruktur serantau dan rentas sempadan, untuk menyokong pembangunan ekonomi dan kesejahteraan manusia dengan tumpuan pada akses yang saksama. SDG 6: Air Bersih dan Sanitasi Sasaran 6.1 – Menjelang 2030, mencapai akses sejagat dan saksama kepada air minuman yang selamat dan berpatutan untuk semua.

NO	ISU UTAMA	PENERANGAN	DIMENSI	KUMPULAN SASARAN	KAWASAN SASARAN	SDG YANG BERKAITAN
		pengguna serta menjejaskan aktiviti ekonomi seperti perikanan.				
2.	Pendidikan dan pembangunan modal insan	Sistem pendidikan di kawasan Orang Asli seperti Kg Tanam dilihat tidak selari dengan budaya komuniti, menyebabkan keciciran pelajar dan penghakisan identiti tradisional. Selain itu, isu diskriminasi, kekurangan bantuan pendidikan serta kelewatan bantuan pakaian sekolah turut membebankan keluarga. Di kawasan FELDA, kemudahan sekolah daif dan pelajar kurang pendedahan kepada laluan kerjaya seperti <i>TVET</i> . Ini menjejaskan minat mereka untuk meneruskan pendidikan.	Sosial	Pelajar dan Penduduk Kampung	Kg Tanam, FELDA Keratong Perantau Damai	SDG 4: Pendidikan Berkualiti Sasaran 4.5 – Menjelang 2030, menghapuskan jurang perbezaan gender dalam pendidikan serta memastikan akses sama rata bagi semua peringkat pendidikan dan latihan vokasional untuk kumpulan berisiko, termasuk orang kurang upaya, orang asli, dan kanak-kanak berisiko. SDG 10: Mengurangkan Ketidaksamarataan Sasaran 10.2 – Menjelang 2030, memperkasa dan menggalakkan keterangkuman sosial, ekonomi dan politik untuk semua, tanpa mengira umur, jantina, ketidakupayaan, bangsa, etnik, asal usul, agama

NO	ISU UTAMA	PENERANGAN	DIMENSI	KUMPULAN SASARAN	KAWASAN SASARAN	SDG YANG BERKAITAN
						atau status ekonomi atau status lain.
3.	Keterangkuman sosial dan keselamatan komuniti	Beberapa kawasan seperti Kg Tanam dan FELDA Keratong 1-5 berdepan isu sosial serius termasuk penyalahgunaan dadah, pengedaran air ketum, kegiatan judi dan peningkatan jenayah seperti rompakan bersenjata. Kawasan perumahan yang belum diduduki sepenuhnya turut menjadi lokasi aktiviti tidak sihat seperti vandalisme dan penyalahgunaan dadah. Keadaan ini menimbulkan rasa tidak selamat dalam kalangan penduduk.	Sosial	Belia dan Penduduk Kampung	Kg Tanam, FELDA Keratong 1-5	SDG 16: Keamanan, Keadilan dan Institusi yang Kuat Sasaran 16.1 – Mengurangkan secara signifikan semua bentuk keganasan dan kadar kematian yang berkaitan di seluruh dunia. SDG 3: Kesihatan yang Baik dan Sejahtera Sasaran 3.5 – Mengukuhkan pencegahan dan rawatan penyalahgunaan bahan, termasuk penyalahgunaan dadah narkotik dan pengambilan alkohol yang memudaratkan.
4.	Ekosistem agro-makanan dan sumber pendapatan	Sektor pertanian dan perikanan di Rompin menghadapi pelbagai cabaran seperti kualiti benih padi yang rendah, sistem saliran tidak	Ekonomi	Petani dan Nelayan	Kg Tebu Hitam, Kg Janglau, Kg Tanam	SDG 2: Sifar Kelaparan Sasaran 2.3 – Menjelang 2030, menggandakan produktiviti pertanian dan pendapatan pengeluar makanan berskala

NO	ISU UTAMA	PENERANGAN	DIMENSI	KUMPULAN SASARAN	KAWASAN SASARAN	SDG YANG BERKAITAN
		cekap serta kos operasi yang meningkat. Golongan pesawah terkesan dengan potongan hasil yang tinggi tanpa penjelasan jelas. Golongan nelayan berdepan kekangan lesen, kos peralatan tinggi dan hasil tangkapan tidak menentu akibat persaingan nelayan luar. Kebergantungan kepada orang tengah juga mengurangkan pendapatan sebenar pengusaha tempatan.				kecil, khususnya golongan wanita, orang asli, keluarga petani, penternak dan nelayan, termasuk melalui akses yang terjamin dan sama rata kepada tanah, sumber dan input produktif lain, pengetahuan, perkhidmatan kewangan, pasaran dan peluang bagi penambahan nilai termasuk pekerjaan bukan perladangan. SDG 8: Pekerjaan yang Baik dan Pertumbuhan Ekonomi Sasaran 8.5 – Menjelang 2030, mencapai guna tenaga penuh dan produktif serta pekerjaan yang baik untuk semua golongan wanita dan lelaki, termasuk belia dan orang kurang upaya, serta bayaran sama rata untuk kerja dengan nilai yang sama.

NO	ISU UTAMA	PENERANGAN	DIMENSI	KUMPULAN SASARAN	KAWASAN SASARAN	SDG YANG BERKAITAN
5.	Pengurusan alam sekitar dan konflik sumber semula jadi	Kawasan Rompin menghadapi isu alam sekitar seperti pencemaran sungai akibat pelepasan sisa industri, hakisan pantai dan muara sungai yang semakin cetek menjejaskan aktiviti nelayan. Selain itu, penebangan hutan menyebabkan konflik manusia dan hidupan liar seperti gajah dan harimau kumbang yang memasuki kawasan kampung. Kehilangan kawasan hutan turut menjejaskan sumber makanan dan kehidupan komuniti Orang Asli.	Alam Sekitar	Nelayan dan Penduduk Kampung	Kg Janglau, Kg Tanam, FELDA Keratong 1-5	SDG 14: Kehidupan di Bawah Air Sasaran 14.1 – Menjelang 2025, mencegah dan mengurangkan semua jenis pencemaran laut secara signifikan, khususnya daripada aktiviti darat, termasuk sisa marin dan pencemaran nutrien. SDG 15: Kehidupan di Darat Sasaran 15.1 – Menjelang 2020, memastikan pemuliharaan, pemulihan dan penggunaan lestari ekosistem air tawar daratan dan pedalaman termasuk perkhidmatannya, khususnya hutan, tanah bencah, gunung-ganang dan tanah kering, sejajar dengan obligasi di bawah perjanjian antarabangsa.

4.0 GAMBARAN KESELURUHAN PEMETAAN ISU

4.1 Perincian Hasil Dapatan Isu-isu

Jadual 4. Perincian Hasil Dapatan FGD 1

BIL.	ISU	PENERANGAN
FGD 1: Dialog bersama Komuniti Kg Tebu Hitam Tarikh: 23 Februari 2026 Bilangan peserta: 13 orang Kaedah FGD: Perbincangan dalam 1 kumpulan		
1.	Kemerosotan kesuburan tanah sawah	Tanah sawah dikatakan tidak subur kerana terdapat banyak sisa kayu dalam tanah. Keadaan ini dipercayai berlaku kerana semasa proses penandaan (<i>staking</i>) tanah pada masa lalu, kontraktor tidak membuang kayu-kayu tersebut. Sebaliknya menanamnya dalam tanah bagi menjimatkan kos. Akibatnya, tanah menjadi berasid, mengganggu keseimbangan <i>pH</i> tanah, serta menyebabkan hasil padi berkurangan dan kualitinya menurun.
2.	Kekurangan sokongan kepimpinan komuniti	Penduduk menyatakan kurang sokongan daripada ketua komuniti menyebabkan kesusahan penduduk mendapatkan kemudahan asas. Terdapat beberapa orang penduduk generasi kedua yang menetap di tanah tanpa geran dan menyebabkan sukar bagi mereka membawa masuk bekalan elektrik. Beberapa orang penduduk menyatakan bahawa mereka telah memohon surat sokongan daripada Tok Empat dan penghulu untuk membantu mereka memohon kemasukan elektrik ke rumah namun maklum balas mereka menyatakan bahawa surat salah.
3.	Ketidakpastian hak milik tanah generasi kedua	Penduduk mempertikaikan ketelusan pihak bertanggungjawab dalam pemberian tanah. Penduduk menyatakan bahawa generasi kedua tidak boleh menduduki atau memiliki tanah. Apabila generasi pertama meninggal dunia, generasi kedua perlu membuat permohonan semula. Justeru itu, mereka diberi sewa tanah untuk perumahan. Penduduk turut memaklumkan bahawa sebahagian besar pemilikan tanah di Kampung Tebu Hitam adalah di bawah nama individu dari luar kampung tersebut.

BIL.	ISU	PENERANGAN
4.	Sekatan pembangunan akibat status tanah	Pihak Jabatan Pertanian berhasrat menyalurkan bantuan kepada usahawan setempat. Namun, status pemilikan tanah menjadi kekangan utama kepada pembangunan di kawasan tersebut. Terdapat beberapa perusahaan yang telah diluluskan untuk menerima peruntukan, seperti kilang kerepek yang mendapat kelulusan daripada Jabatan Pertanian. Walau bagaimanapun, kilang kerepek tersebut tidak dapat diusahakan berikutan ketiadaan geran tanah.
5.	Infrastruktur pertanian tidak mencukupi	Kemudahan sedia ada tidak digunakan dan dibangunkan. Terdapat satu blok sawah di Kg Tebu Hitam iaitu Blok J yang mana tidak dibangunkan dan tiada infrastruktur asas seperti palung. Saliran air juga turut menggunakan saluran yang berasaskan tanah.
6.	Sistem saluran air tidak cekap	Saliran air yang sempit menyebabkan air tidak dapat disalurkan ke semua blok tanah. Penduduk menyatakan bahawa 1 saluran air digunakan untuk menampung 3 blok sawah. Kesannya, blok sawah yang berada paling hujung mengalami kesukaran untuk mendapatkan air.
7.	Kekurangan infrastruktur dan kemudahan awam	Jalan Kg Tebu Hitam tidak mempunyai lampu jalan. Penduduk telah membuat permohonan. Agensi berkaitan menyatakan kawasan tidak strategik. Ketidadaan lampu jalan menyebabkan kemalangan berlaku. Kes melibatkan perlanggaran dengan lembu dan traktor dilaporkan. Kekerapan kejadian sekitar 2 hingga 3 kali setahun. Jalan raya rosak akibat kenderaan berat seperti lori.
8.	Kekangan pembangunan dan kemerosotan aktiviti ekonomi rakit	Pendapatan pengusaha rakit dan komuniti yang bergantung kepada hasil sungai terjejas akibat penurunan hasil udang serta kekurangan kemudahan asas. Penduduk memaklumkan hasil udang telah berkurangan sejak kira-kira tiga tahun, yang dipercayai berpunca daripada pencemaran air daripada aktiviti kilang sawit. Pada masa yang sama, pengusaha rakit tidak menerima kemudahan atau sokongan yang mencukupi daripada pihak berkaitan, walaupun kawasan tersebut berpotensi untuk aktiviti agro-pelancongan. Kekurangan kemudahan asas seperti bekalan elektrik dan air turut menjadi kekangan kepada pembangunan aktiviti ekonomi setempat.

BIL.	ISU	PENERANGAN
9.	Kekangan peruntukan menjejaskan keberkesanan penyelenggaraan infrastruktur pertanian	Agensi kerajaan seperti IADA tidak mempunyai bajet yang mencukupi. Keadaan ini menyebabkan kerja-kerja penyelenggaraan terpaksa dilaksanakan secara berperingkat mengikut peruntukan yang tersedia. Pada musim lepas, hanya kerja penyelenggaraan pintu air telah dilaksanakan, manakala projek pembuangan bongkah kayu hanya tertumpu di Blok sawah I. Peserta memaklumkan bahawa blok sawah yang lain juga memerlukan penyelenggaraan dan memohon agar peruntukan ditambah.
10.	Kualiti benih padi yang diragui dan ketelusan rangkaian bekalan benih	Benih yang dibekalkan didapati tidak berkualiti sehingga menyebabkan berlakunya banyak padi angin. Penduduk memaklumkan bahawa BERNAS mengambil padi beras untuk dijadikan benih. Namun, tidak melalui proses saringan atau pemilihan khusus untuk tujuan penghasilan benih. Mengikut kuota kilang, pihak tersebut tidak mempunyai kontrak untuk menghasilkan benih, namun masih menjual benih. Perkara ini menimbulkan tanda tanya dalam kalangan penduduk.

Jadual 5. Perincian Hasil Dapatan FGD 2

BIL.	ISU	PENERANGAN
FGD 2: Dialog bersama Komuniti Petani/Pesawah bertempat di Kg Janglau Tarikh: 13 Februari 2026 Bilangan peserta: 4 orang Kaedah FGD: Perbincangan dalam 1 kumpulan		
1.	Kekeliruan hak milik tanah	Penduduk tidak mempunyai geran tanah walaupun telah menetap lebih 40 tahun. Permohonan telah dibuat kepada agensi kerajaan. Permohonan masih tidak diluluskan. Penduduk memaklumkan individu dengan kod IC "06" lebih mudah mendapat kelulusan berbanding kod IC "02". Penduduk telah menjalankan proses pengukuran tanah dengan bayaran sekitar RM150 bagi setiap lot. Tiada maklum balas rasmi diterima sehingga kini. Penduduk mendakwa permohonan mereka ditolak dengan alasan tertentu. Tanah yang sama kemudiannya dimiliki oleh pihak lain termasuk syarikat luar. Sebahagian tanah dijual kepada syarikat kerana kadar cukai lebih tinggi berbanding individu.
2.	Peningkatan potongan hasil padi	Pesawah memaklumkan potongan hasil padi sebanyak 25 peratus pada tahun 2025. Tujuan potongan tidak dijelaskan. Kadar potongan boleh meningkat sehingga 30 peratus hingga 40 peratus selepas analisis.
3.	Kualiti benih rendah	Pesawah mendakwa bahawa kualiti benih padi tidak dikawal dengan baik. Benih yang diterima didapati berabuk serta bercampur dengan padi angin. Kesannya, kualiti tanaman terjejas. Selain itu, terdapat dakwaan bahawa tarikh pada label benih telah dipalsukan bagi menutup tempoh simpanan yang sebenar. Pesawah turut mempersoalkan ketelusan pihak Jabatan Pertanian Malaysia dalam pengurusan benih padi yang diterima. Antara perkara yang dibangkitkan ialah penggunaan tag atau kad label biru pada guni benih padi. Tag tersebut berfungsi sebagai penanda dan Sijil Pendaftaran Benih Sah bagi menunjukkan kesahihan benih serta menjadi rujukan sekiranya pesawah ingin membuat tuntutan ganti rugi terhadap benih yang rosak. Pesawah mendakwa bahawa tag atau kad label biru tersebut telah digantikan dengan label baharu, walaupun benih berkenaan dipercayai telah lama disimpan. Keadaan ini menimbulkan persoalan dalam kalangan pesawah mengenai tarikh, status dan kesahihan benih yang dibekalkan kepada mereka.

BIL.	ISU	PENERANGAN
4.	Bekalan benih lewat	Penggunaan broker sebagai pihak perantara telah menyebabkan kelewatan dalam bekalan benih kepada pesawah. Aduan yang dikemukakan juga mengambil masa yang lama untuk ditangani. Oleh itu, jadual tanaman terjejas. Selain itu, bekalan benih yang diterima tidak selaras dengan musim penanaman. Sebagai contoh, benih hanya diterima sekitar bulan Disember, sedangkan keperluan sebenar adalah pada bulan November. Sebelum ini, pihak PPK bertanggungjawab mengurus tempahan dan pengedaran benih lebih awal bagi memastikan keselarasan dengan musim penanaman. Namun, apabila urusan ini dikendalikan oleh broker, tempahan hanya dibuat pada saat akhir. Ini menyebabkan bekalan telah habis ditempah dan pesawah terpaksa menerima benih yang kurang berkualiti dan berhabuk.
5.	Status tanah dan kos sewaan	Tanah Taman Kekal Pengeluaran Negara (TKPM) asalnya diteroka oleh penduduk tempatan. Kawasan kemudiannya digazetkan sebagai tanah persekutuan. Penduduk perlu menyewa tanah untuk meneruskan aktiviti pertanian. Kadar sewaan dicadangkan meningkat daripada RM500 kepada RM1,100 seekor setahun. Perkembangan ini menimbulkan kebimbangan dalam kalangan petani terhadap peningkatan kos operasi.
6.	Pantai semakin terhakis	Hakisan pantai berlaku secara berterusan dan semakin menghampiri kawasan Taman Kekal Pengeluaran Makanan (TKPM). Menurut peserta, kawasan pantai dianggarkan mengalami hakisan sekitar 10 kaki setahun. Keadaan ini menimbulkan kebimbangan dalam kalangan peserta kerana kawasan TKPM berisiko terjejas sekiranya tiada langkah perlindungan seperti pembinaan penahan ombak atau penambakan pantai dilaksanakan. Hakisan pantai turut menyebabkan kemusnahan kemudahan pendaratan ikan. Peserta memaklumkan bahawa pusat pendaratan ikan yang dibina pada tahun 2013 telah musnah akibat hakisan, manakala bangsal ikan yang masih ada semakin terhakis dan sebahagiannya telah rosak. Peserta turut memaklumkan bahawa penduduk bersama JPKK telah mengemukakan permohonan projek perlindungan pantai pada tahun 2023 dan dimaklumkan terdapat peruntukan sebanyak RM19,000. Walau bagaimanapun, penduduk tidak mengetahui status pelaksanaan projek tersebut atau penggunaan peruntukan berkenaan. Permohonan baharu turut dibuat bagi menangani masalah hakisan yang masih berterusan.

Jadual 6. Perincian Hasil Dapatan FGD 3

BIL.	ISU	PENERANGAN
FGD 3: Dialog bersama Komuniti Nelayan Laut bertempat di Kg Janglau Tarikh: 13 Februari 2026 Bilangan peserta: 3 orang Kaedah FGD: Perbincangan dalam 1 kumpulan		
1.	Laluan sungai dan pendaratan bot terjejas	Kuala sungai semakin cetek. Laluan bot keluar masuk terjejas. Bot tidak dapat keluar ke laut dalam keadaan tertentu. Aktiviti perikanan terganggu. Bot fiber tidak dapat berlabuh berhampiran pantai kerana keadaan angin kuat dan ombak tinggi menyukarkan proses parkir bot. Penduduk mencadangkan pembinaan benteng bagi melindungi kawasan pendaratan bot.
2.	Pembekuan lesen nelayan	Sebahagian nelayan tidak mempunyai lesen. Permohonan lesen bagi bot fiber telah dibekukan. Nelayan tidak dapat menjalankan aktiviti secara sah. Risiko tindakan penguatkuasaan meningkat.
3.	Kos peralatan tinggi	Nelayan memerlukan sokongan dalam bentuk subsidi bagi pembelian peralatan menangkap ikan berikutan kos yang semakin tinggi, khususnya bagi enjin dan bot. Kebanyakan nelayan menggunakan bot jenis fiber yang turut melibatkan kos penyelenggaraan yang agak tinggi. Sehubungan itu, penduduk mencadangkan agar pihak LKIM mempertimbangkan pemberian subsidi pembelian peralatan seperti yang dilaksanakan oleh Persatuan Peladang Kawasan (PPK), iaitu pada kadar 70 peratus subsidi dan 30 peratus bayaran oleh penerima. Sebagai contoh, bagi peralatan bernilai RM10,000, nelayan hanya perlu membayar sekitar RM3,000 sahaja.
4.	Kelewatan kelulusan bantuan	Permohonan Geran Agropreneur Muda telah dibuat oleh nelayan. Tempoh permohonan melebihi satu tahun. Status permohonan masih dalam proses walaupun telah kemaskini berkali-kali. Prosedur dianggap rumit dan mengambil masa yang lama.

BIL.	ISU	PENERANGAN
5.	Persaingan hasil dengan nelayan luar	Hasil tangkapan nelayan tempatan dilaporkan tidak menentu. Keadaan ini dipercayai berpunca daripada kehadiran nelayan luar yang turut menjalankan aktiviti penangkapan ikan di perairan pantai tersebut. Nelayan luar ini kebanyakannya berasal dari kampung berhampiran dan bukan dalam kalangan nelayan tempatan. Mereka datang memasang pukat di kawasan ini berikutan kekurangan sumber ikan di lokasi asal mereka. Selain itu, terdapat juga nelayan dari kawasan lain. Ini termasuk dari negeri Johor seperti Endau yang berhampiran sempadan. Mereka turut menjalankan aktiviti penangkapan ikan di perairan ini.

Jadual 7. Perincian Hasil Dapatan FGD 4

BIL.	ISU	PENERANGAN
FGD 4: Dialog bersama Komuniti Orang Asli Kg Tanam Tarikh: 14 Februari 2026 Bilangan peserta: 21 orang Kaedah FGD: Perbincangan dalam 2 kumpulan		
1.	Keluasan tanah adat semakin berkurang	Komuniti Orang Asli memaklumkan bahawa mereka telah menetap di kawasan tersebut secara turun-temurun, namun sehingga kini masih tidak mempunyai geran atau pengiktirafan rasmi terhadap tanah yang diduduki. Menurut komuniti, keluasan tanah yang dahulunya sekitar 800 ekar kini hanya berbaki kira-kira 8 ekar. Sebahagian tanah didakwa telah diambil alih oleh kerajaan dan agensi berkaitan, manakala sebahagian lagi telah diberikan kepada syarikat luar dan individu melalui pemberian geran individu. Keadaan ini turut menimbulkan isu berkaitan sempadan tanah komuniti. Menurut komuniti, seramai 12 orang penduduk, termasuk warga emas, pernah ditangkap atas dakwaan mencerooboh tanah yang mereka anggap sebagai tanah sendiri. Sehubungan itu, komuniti menuntut agar kawasan tersebut diiktiraf dan diwartakan sebagai tanah adat. Komuniti turut memohon agar sempadan tanah mereka disahkan secara rasmi bagi melindungi kawasan tersebut daripada pencerobohan serta mengelakkan pertikaian hak tanah pada masa hadapan.
2.	Kurang libat urus dasar (Akta 134)	Komuniti menolak cadangan pindaan Akta 134. Komuniti tidak dilibatkan secara menyeluruh dalam sesi libat urus. Perbincangan hanya melibatkan JAKOA dan Tok Batin. Komuniti hanya diminta mendengar tanpa membuat keputusan. Memorandum cadangan pindaan telah dihantar oleh persatuan. Cadangan tersebut tidak diterima. Komuniti ingin mengetahui kandungan pindaan sebelum dibentangkan. Komuniti mempersoalkan kesan pindaan terhadap kebajikan mereka. Komuniti meminta pengiktirafan tanah adat diselesaikan terlebih dahulu.

BIL.	ISU	PENERANGAN
3.	Sekatan aktiviti hutan	Kawasan hutan semakin berkurangan. Aktiviti pembalakan menebang keseluruhan kawasan termasuk anak pokok. Kawasan hutan ditukar kepada ladang sawit. PERHILITAN telah mewartakan beberapa kawasan hutan. Komuniti tidak dibenarkan memasuki kawasan tersebut. Kawasan tersebut merupakan kawasan tradisi dan kebun nenek moyang. Komuniti memohon kelonggaran untuk memasuki hutan. Syarikat luar mewartakan kawasan untuk projek seperti Projek Pemerangkapan, Penggunaan dan Penyimpanan Karbon (CCUS). Kesannya, kawasan hutan semakin berkurangan. Komuniti bergantung kepada hutan untuk makanan, ubat-ubatan, herba dan sumber air. Kehilangan hutan menjejaskan kehidupan harian.
4.	Konflik manusia dan hidupan liar	Komuniti memaklumkan bahawa penebangan hutan di kawasan sekitar telah menyebabkan haiwan liar semakin memasuki kawasan penempatan penduduk. Keadaan ini menimbulkan kebimbangan terhadap keselamatan penduduk apabila harimau kumbang dilaporkan memasuki kawasan sekolah, manakala gajah turut memasuki kampung dan merosakkan tanaman penduduk. Situasi tersebut menyebabkan penduduk mengambil tindakan sendiri bagi mengawal gangguan haiwan liar, termasuk membunuh gajah yang merosakkan tanaman. Tindakan tersebut kemudiannya menyebabkan pihak penguatkuasa mengambil tindakan terhadap penduduk yang terlibat. Menurut komuniti, penduduk tidak berpuas hati kerana tindakan penguatkuasaan telah diambil terhadap mereka, sedangkan penyelesaian jangka panjang bagi menangani konflik antara penduduk dan hidupan liar masih belum dilakukan oleh agensi berkaitan.
5.	Ketidaksesuaian sistem pendidikan	Silibus pendidikan tidak selari dengan budaya komuniti Orang Asli. Sistem pendidikan dilihat menghakis identiti dan kepercayaan tradisional. Sebahagian individu yang mendapat pendidikan tidak kembali ke kampung. Amalan budaya semakin berkurangan.
6.	Diskriminasi dan keciciran pendidikan	Keadaan diskriminasi dilaporkan dalam kalangan pelajar. Murid menghadapi ejekan berkaitan keadaan fizikal dan pakaian. Keciciran pendidikan berlaku selepas sekolah rendah. Perkara ini berlaku disebabkan oleh kelewatan dalam penyampaian dan penerimaan bantuan pakaian sekolah. Selain itu, Pakaian yang diterima juga tidak sesuai dengan saiz yang diukur. Keadaan ini menyebabkan pelajar yang sebelum ini bersemangat untuk hadir ke sekolah menjadi kurang bersemangat akibat diejek oleh rakan sebaya.

BIL.	ISU	PENERANGAN
7.	Sekatan pemasaran hasil pertanian	Penduduk tidak dapat menjual hasil pertanian secara bebas. Lesen diperlukan untuk memungkah hasil seperti sawit. Pembaharuan lesen disekat bagi tanah tidak bergerak. Penduduk bergantung kepada orang tengah atau syarikat luar. Potongan komisen antara 20 peratus hingga 30 peratus dikenakan. Pendapatan penduduk berkurangan. Hasil tanaman dianggap tidak sah tanpa lesen. Penduduk terpaksa mengikut syarat pihak luar.
8.	Pencemaran sumber air	Pencemaran air sungai berlaku akibat pelepasan sisa kilang. Air sungai berubah warna dan berbau. Kematian ikan berlaku. Spesies ikan dan udang semakin berkurangan. Kesannya, aktiviti menangkap ikan terjejas akan menjadi terjejas.
9.	Birokrasi elaun sara hidup nelayan dan lesen menangkap ikan	Nelayan menerima bantuan sara hidup sekitar RM200. Namun, mereka perlu melalui proses sumpah tahunan di mahkamah bagi mendapatkan atau memperbaharui lesen. Proses tersebut dianggap rumit dan membebankan nelayan. Keadaan ini didakwa menyebabkan sebahagian nelayan kurang berminat untuk meneruskan aktiviti perikanan, seterusnya menyumbang kepada pengurangan bilangan nelayan.
10.	Penyalahgunaan dadah dan ketum	Pengedaran dadah dan air ketum berlaku dalam komuniti. Bekalan dibawa oleh orang tengah dengan harga sekitar RM4 hingga RM5 sebotol, manakala transaksi dilakukan secara tersembunyi. Golongan belia turut dilaporkan terlibat sebagai pengguna dan pengedar kecil dadah serta ketum. Keadaan ini menimbulkan kebimbangan terhadap penglibatan belia dalam penyalahgunaan bahan serta berpotensi menjejaskan kesejahteraan sosial dan keselamatan komuniti.
11.	Bantuan pendidikan semakin berkurang	Bantuan pendidikan kepada pelajar dalam kalangan masyarakat Orang Asli dilaporkan semakin berkurangan. Sebelum ini, ibu bapa Orang Asli dikecualikan daripada pembayaran yuran PIBG bagi anak-anak mereka. Namun, sejak tahun 2020, mereka dikehendaki membayar yuran tersebut atas alasan caj pengurusan. Perubahan ini telah menimbulkan kebimbangan dalam kalangan komuniti, khususnya berkaitan beban kewangan tambahan yang perlu ditanggung.

BIL.	ISU	PENERANGAN
12.	Kekangan pembaharuan lesen sawit	Sebelum ini, permohonan lesen kelapa sawit dibuat kepada MPOB melalui JAKOA. Namun, pembaharuan lesen kini tidak dibenarkan atas arahan kerajaan negeri. Sebarang permohonan pembaharuan perlu dilakukan melalui ORACO dan melibatkan prosedur " <i>tapping right</i> ", iaitu permit atau kebenaran khas untuk menuai dan menjual hasil kelapa sawit yang ditanam di atas tanah kerajaan atau kawasan yang belum diwartakan secara rasmi sebagai tanah milik. Akibatnya, ramai pengusaha kini tidak memiliki lesen sah. Keadaan ini menyebabkan sebahagian daripada mereka terpaksa menggunakan khidmat pihak luar yang menuntut sehingga 30 peratus daripada hasil kelapa sawit.

Jadual 8. Perincian Hasil Dapatan FGD 5

BIL.	ISU	PENERANGAN
FGD 5: Dialog bersama Komuniti FELDA Keratong Perantau Damai Tarikh: 14 Februari 2026 Bilangan peserta: 6 orang Kaedah FGD: Perbincangan dalam 1 kumpulan		
1.	Akses utiliti terhad	Komuniti generasi kedua FELDA menghadapi masalah mendapatkan bekalan air dan elektrik walaupun rumah mereka telah dibina di atas tanah FELDA. Permohonan penyambungan utiliti tidak mendapat surat sokongan daripada pihak HQ FELDA. Keadaan ini menyebabkan sebahagian penduduk terpaksa menggunakan <i>generator</i> sebagai sumber tenaga alternatif dengan kos sekitar RM900 sebulan. Keadaan ini meningkatkan beban kewangan penduduk dan menyukarkan mereka untuk menikmati kemudahan asas yang sepatutnya tersedia di kawasan kediaman mereka.
2.	Janji pemilikan tanah tidak ditunaikan	Penduduk generasi kedua telah dijanjikan tanah oleh FELDA. Namun, janji ini belum ditunaikan dan tanah yang dijanjikan kini dipajak untuk tanaman nanas. Terdapat penduduk yang berharap untuk membina rumah sendiri sekiranya hanya tanah disediakan oleh FELDA. Pegawai lama yang terlibat telah diberhentikan dan pegawai baru tidak mempunyai maklumat tentang permohonan terdahulu.
3.	Akses kemudahan awam tidak saksama	Penggunaan dewan orang ramai, Dewan Semarak Bakti, didakwa disekat bagi pihak yang dianggap tidak sehaluan secara politik. Ini menyebabkan sebahagian komuniti tidak dapat menggunakan kemudahan tersebut.
4.	Infrastruktur sekolah daif	Infrastruktur sekolah di kawasan FELDA juga daif. Pintu tandas SMK Rantau Damai telah rosak dan SK Rantau Damai sukar mendapatkan dana bagi baik pulih kemudahan sekolah. Peruntukan RM70,000 bagi setiap sekolah tidak mencukupi disebabkan ketirisan pelaksanaan. Prosedur KPM yang ketat menyukarkan PIBG membawa masuk penyumbang luar untuk tindakan segera.

BIL.	ISU	PENERANGAN
5.	Kurang pendedahan pendidikan dan <i>TVET</i>	Pelajar sekolah menengah kurang berminat belajar dan tidak mendapat pendedahan tentang <i>TVET</i> . Penduduk menginginkan maklumat tentang hala tuju pelajar selepas tamat SPM.
6.	Masalah sosial komuniti	Isu sosial turut menjejaskan komuniti. Terdapat lima rumah judi yang beroperasi, walaupun diserbu polis, premis kembali beroperasi kerana denda rendah. Dadah turut berleluasa, melibatkan peneroka dan anak peneroka, termasuk kecurian buah sawit untuk mendapatkan bekalan dadah. Aktiviti perjudian dan dadah menjejaskan kesejahteraan belia dan struktur sosial komuniti.
7.	Sistem saliran lemah	Banjir berpunca daripada pembinaan kedai di laluan air utama. Air hujan bertakung kerana parit tidak sistematik. Cadangan penyelesaian termasuk merobohkan struktur yang menghalang aliran air atau memindahkan peniaga ke tapak bukan kawasan tadahan air
8.	Kebimbangan kesihatan dan sosial	isu Ancaman kesihatan awam meningkat melalui pendedahan gaya hidup LGBTQ dan HIV melalui aplikasi sosial, memberi kesan kepada modal insan FELDA masa depan.

Jadual 9. Perincian Hasil Dapatan FGD 6

BIL.	ISU	PENERANGAN
FGD 6: Dialog bersama Komuniti FELDA Keratong 1-5 Tarikh: 15 Februari 2026 Bilangan peserta: 7 orang Kaedah FGD: Perbincangan dalam 1 kumpulan		
1.	Kekurangan peluang pekerjaan	Kekurangan peluang pekerjaan di perkampungan FELDA memberi kesan negatif kepada generasi ke-2 FELDA terutamanya selepas pandemik <i>Covid-19</i> . Sebagai contoh, mereka hanya bergantung kepada peniagaan iaitu penjualan di tapak jualan Pasar Pagi D'Sawit. Tapak jualan ini merupakan satu inisiatif pemimpin tempatan di sana bagi membuka peluang pekerjaan kepada penduduk setempat. Tok Empat bercadang untuk menukar status tapak perniagaan daripada tanah <i>reserve</i> FELDA bagi membantu ekonomi penduduk tempatan dan membina empat gerai dengan sistem syif (pagi, tengah hari, malam) supaya lebih ramai peniaga boleh menggunakan premis tersebut.
2.	Penyelenggaraan infrastruktur lemah	Tindakan agensi kerajaan yang acuh tak acuh menyebabkan kerosakan yang berlaku semakin teruk dan membahayakan pengguna dan penduduk. Penduduk turut bercerita mengenai jalan runtuh di sekitar Selanchar 5 dan Selanchar 3 yang mana pada awalnya jalan tersebut hanyalah runtuh sedikit. Namun, tindakan daripada JKR hanyalah dengan menutup kawasan tersebut menggunakan canvas dan dibiarkan sehinggalah menjadi teruk. Penduduk turut menyatakan bahawa jalan runtuh ini diakibatkan oleh tanah mendap yang berlaku di bawah jalan tersebut. Tanah menjadi mendap kerana adanya saluran air dibawah tanah dan diterukkan lagi dengan aktiviti pemandu lori yang sering parking di kawasan tersebut.
3.	Pencemaran sungai	Pencemaran sungai berlaku akibat kilang sawit yang mengalami kerosakan <i>treatment plant</i> . Air sungai bertukar hitam dan memerlukan seminggu untuk proses pembersihan. Nelayan sukar mendapatkan hasil ikan, manakala loji rawatan air terpaksa ditutup, menyebabkan kawasan FELDA bergantung kepada lori air. Penduduk mendakwa pihak kilang hanya membuang efluen terus ke sungai dan proses pembersihan kurang memuaskan.

BIL.	ISU	PENERANGAN
4.	Gangguan bekalan air	Gangguan bekalan air juga berlaku. Air disalurkan dari Rekoh ke Selancar, tetapi sepanjang saluran terdapat kebocoran yang menyebabkan hanya 60 peratus bekalan sampai ke penduduk. Tekanan air rendah dan perlahan menyukarkan penggunaan harian, lebih-lebih lagi semasa musim perayaan.
5.	Penguatkuasaan tidak seimbang	Penguatkuasaan JPJ dikritik kerana tidak seimbang. Lori sawit generasi kedua dikenakan saman berganda untuk kesalahan roadtax, insurans, dan muatan berlebihan, sedangkan lori balak jarang dikenakan tindakan. Kelewatan pelunasan bayaran kontrak sawit dan tiada bonus raya turut menjejaskan ekonomi komuniti.
6.	Isu status dan kelulusan tanah	Permohonan tanah dan geran di pejabat tanah mengambil masa lama dan kadang-kadang tiada jawapan. Terdapat kekeliruan antara status Tanah <i>Reserve</i> FELDA dan Tanah Kerajaan Negeri , menyebabkan penduduk keliru mengenai hak milik sebenar. Pembahagian lot rumah generasi kedua di Keratong 5 juga didakwa tidak telus.

Jadual 10. Perincian Hasil Dapatan FGD 7

BIL.	ISU	PENERANGAN
FGD 7: Dialog bersama NGO Rompin Makmur Tarikh: 15 Februari Bilangan peserta: 6 orang Kaedah FGD: Perbincangan dalam 1 kumpulan		
1.	Kebimbangan persediaan pelajar menghadapi SPM	Remaja di kawasan FELDA menunjukkan peningkatan penglibatan dalam aktiviti lumba haram, melepak, dan pengambilan dadah. NGO telah mencadangkan program bimbingan akademik dan motivasi, khususnya berkaitan persediaan menghadapi SPM dan kemasukan ke IPT, bagi memberi input berguna kepada golongan ini.
2.	Institusi keluarga yang ramai dalam satu rumah	Ramai ibu tunggal berusia di bawah 40 tahun kembali menetap di rumah ibu bapa selepas bercerai atau kematian suami. Sesetengah rumah menampung lebih daripada satu keluarga, mengakibatkan risiko berlakunya zina, sumbang mahram, dan kes rogol. Penduduk menyatakan bahawa kos sewa rumah sekitar RM500–RM600 sebulan terlalu tinggi dan rumah sewa sukar diperoleh.
3.	Kemudahan rekreasi tidak mencukupi	Gelanggang badminton dan futsal tidak diselenggara dengan baik. Penduduk terpaksa menggunakan dewan FELDA untuk bermain badminton. Wanita muslimah memohon dewan tertutup untuk aktiviti fizikal seperti zumba dan aerobik.
4.	Ketidakadilan penyaluran bantuan	Komuniti melaporkan pegawai JKM menilai ibu tunggal secara tidak adil, termasuk berdasarkan pemakaian atau pemilikan kenderaan yang dipinjam. Terdapat insiden kritikal di mana pesakit kanser tahap empat ditolak bantuan dengan alasan penampilan fizikal. Kekurangan data bancian ibu tunggal yang dikemas kini menyukarkan penyaluran bantuan saksama.
5.	Keselamatan komuniti terjejas	Penduduk FELDA melaporkan kebimbangan yang serius terhadap jenayah rompakan bersenjata yang dilakukan oleh warga asing di kawasan itu. Kejadian tersebut menimbulkan rasa takut dalam kalangan penduduk dan mengganggu keselamatan harian.

Jadual 11. Perincian Hasil Dapatan FGD 8

BIL.	ISU	PENERANGAN
FGD 8: Dialog bersama Komuniti Tapak STR Perwira Jaya Tarikh: 15 Februari 2026 Bilangan peserta: 6 orang Kaedah FGD: Perbincangan dalam 1 kumpulan		
1.	Ketiadaan bekalan air bersih dan kemudahan asas di kawasan Skim Tanah Rakyat (STR)	Penduduk di kawasan STR yang telah membina rumah masih tidak mempunyai bekalan air bersih, elektrik dan jalan yang sempurna. Mereka terpaksa bergantung kepada air tadahan hujan, tangki dan tenaga solar untuk keperluan harian. Penggunaan sumber air yang tidak diketahui status kebersihan dan keselamatannya turut menimbulkan risiko kesihatan kepada penduduk. Keadaan ini lebih membebankan penduduk yang mempunyai ahli keluarga uzur. Selain itu, pemasangan bekalan elektrik oleh TNB masih terhalang kerana kekurangan akses jalan dan pencawang elektrik yang sesuai. Kekurangan kemudahan asas ini menyebabkan sebahagian besar rumah yang telah dibina masih belum dapat diduduki.
2.	Kawasan STR menjadi lokasi tumpuan penganggur dan penagih dadah	Kawasan STR yang belum didiami sepenuhnya telah menjadi lokasi tumpuan penganggur dan penagih dadah berusia 20-40 tahun. Terdapat kecurian bateri jentera, vandalisme, dan penggunaan rumah terbengkalai untuk kegiatan dadah. Masalah ini menimbulkan rasa tidak selamat di kalangan penduduk yang telah menetap.
3.	Ancaman haiwan liar	Populasi anjing liar dari ladang KMT menyerang penduduk, mengejar kanak-kanak, dan memasuki kawasan masjid. Seorang kanak-kanak dilaporkan digigit pada tahun 2022, menimbulkan ketakutan dan gangguan kepada aktiviti harian penduduk.

BIL.	ISU	PENERANGAN
4.	Keselamatan jalan raya lemah	Jalan utama Kuantan-JB yang melalui STR masih gelap kerana tiada lampu jalan, menyebabkan kemalangan maut melibatkan lori balak, lembu melintas, dan kenderaan penduduk. Beberapa mangsa mengalami kecederaan serius atau meninggal dunia akibat ambulans lambat sampai. Keadaan ini memberi tekanan tambahan kepada komuniti dan menekankan keperluan infrastruktur jalan yang selamat.

4.2 Pengutamaan Isu

4.2.1 Pengutamaan Isu 1: Pendidikan dan Pembangunan Modal Insan

Pendidikan dan pembangunan modal insan merupakan antara isu yang perlu diberi perhatian di Parlimen Rompin, khususnya melibatkan komuniti Orang Asli, pelajar di kawasan FELDA serta golongan belia. Berdasarkan perbincangan bersama komuniti dan pihak berkepentingan, cabaran pendidikan di Rompin bukan sahaja berkaitan akses kepada kemudahan pendidikan, tetapi turut melibatkan keciciran, diskriminasi dalam kalangan pelajar, ketidaksesuaian sistem pendidikan dengan konteks budaya Orang Asli serta kekurangan pendedahan kepada laluan pendidikan dan kerjaya selepas sekolah. Keadaan ini berpotensi memberi kesan jangka panjang terhadap peluang pendidikan, kebolehpasaran belia dan pembangunan sosioekonomi generasi muda di kawasan luar bandar.

Diskriminasi dan keciciran pendidikan

Isu diskriminasi dan keciciran pendidikan merupakan antara cabaran yang dibangkitkan dalam kalangan pelajar di Parlimen Rompin. Berdasarkan maklum balas komuniti, terdapat murid yang berhadapan dengan ejekan berkaitan keadaan fizikal dan pakaian, yang boleh menjejaskan keyakinan diri serta pengalaman mereka di sekolah. Selain itu, keciciran pendidikan turut berlaku selepas peringkat sekolah rendah, khususnya apabila pelajar berhadapan dengan kekangan sokongan keluarga dan pendidikan. Bantuan pendidikan seperti pakaian sekolah turut menjadi isu yang membebankan keluarga. Bantuan yang diterima dilaporkan mengalami kelewatan dan sebahagiannya tidak bersesuaian dengan saiz pelajar. Dalam keadaan tertentu, bantuan tersebut kemudiannya dihentikan dan ibu bapa terpaksa menanggung sendiri kos penyediaan pakaian sekolah. Bagi keluarga berpendapatan rendah, keadaan ini boleh menjadi beban tambahan dan berpotensi mempengaruhi keupayaan mereka menyediakan keperluan persekolahan anak-anak secara berterusan. Dapatan ini selari dengan kajian Mohd Nor, Sukimi dan Mohd Nor (2018) terhadap pelajar Orang Asli suku kaum Jakun di Rompin yang mendapati bahawa penglibatan pelajar dalam pendidikan dipengaruhi oleh faktor keluarga, jarak sekolah, kemudahan pengangkutan, peranan guru, rakan sebaya dan kemudahan pembelajaran. Dapatan tersebut menunjukkan bahawa keciciran dan penyertaan pendidikan perlu dilihat daripada aspek sokongan pendidikan secara menyeluruh dan bukan hanya daripada minat pelajar.

Ketidaksesuaian sistem pendidikan dengan konteks komuniti orang asli

Cabaran pendidikan turut lebih ketara dalam kalangan komuniti Orang Asli, khususnya di kawasan seperti Kampung Tanam. Sistem pendidikan yang dilihat kurang mengambil kira latar budaya, kepercayaan dan cara hidup komuniti Orang Asli boleh mewujudkan jurang antara pendidikan formal dengan kehidupan seharian pelajar. Keadaan ini bukan sahaja berpotensi menyumbang kepada keciciran, malah menimbulkan kebimbangan

terhadap penghakisan identiti dan amalan tradisional komuniti. Sebahagian individu yang memperoleh pendidikan formal juga dilaporkan tidak kembali ke kampung selepas melanjutkan pendidikan atau mendapatkan pekerjaan. Dalam jangka panjang, keadaan ini boleh menyebabkan semakin berkurangnya penglibatan generasi muda dalam aktiviti serta amalan budaya tradisional. Oleh itu, cabaran pendidikan bagi komuniti Orang Asli perlu dilihat secara lebih menyeluruh dengan mengambil kira bukan sahaja pencapaian akademik, tetapi juga keperluan mengekalkan identiti budaya dan memastikan pendidikan dapat meningkatkan peluang kehidupan tanpa memutuskan hubungan generasi muda dengan komuniti asal. Kajian Mohd Nor et al. (2018) di Rompin turut menunjukkan bahawa pelajar Orang Asli Jakun semakin mempunyai pandangan positif terhadap pendidikan dan pemilihan kerjaya. Namun, penglibatan mereka dalam pendidikan masih dipengaruhi oleh faktor persekitaran seperti keluarga, guru, rakan sebaya, pengangkutan dan kemudahan pembelajaran. Dapatan ini menunjukkan kepentingan menyediakan sistem pendidikan yang mengambil kira konteks dan keperluan komuniti Orang Asli.

Kekurangan pendedahan kepada laluan pendidikan dan kerjaya

Di kawasan FELDA, isu pendidikan turut berkait dengan tahap pendedahan pelajar terhadap peluang pendidikan dan laluan kerjaya selepas tamat persekolahan. Pelajar dilaporkan kurang mendapat pendedahan yang mencukupi berkaitan laluan Pendidikan dan Latihan Teknikal dan Vokasional (*TVET*), institusi pengajian tinggi serta pilihan kerjaya yang bersesuaian dengan kemahiran dan keperluan pasaran pekerjaan. Kekurangan maklumat dan bimbingan kerjaya pada peringkat sekolah boleh menyebabkan pelajar kurang memahami pilihan yang tersedia selepas SPM. Dapatan ini disokong oleh kajian Risauddin dan Rozali (2025) yang dijalankan di Kuala Rompin. Kajian tersebut mendapati bahawa penglibatan pelajar luar bandar dalam *TVET* dipengaruhi oleh kekurangan pendedahan dan promosi, sokongan pendidikan yang terhad, kekangan ekonomi serta persepsi sosial terhadap laluan vokasional. Keadaan ini menjadi lebih penting dalam konteks kawasan luar bandar seperti FELDA kerana pilihan kerjaya dan pendidikan sering dilihat dari sudut pekerjaan tradisional atau peluang pekerjaan yang terdapat di kawasan setempat. Tanpa pendedahan awal kepada pelbagai laluan pendidikan dan kemahiran, sebahagian pelajar mungkin kurang terdorong untuk meneruskan pengajian atau mengikuti latihan kemahiran yang boleh meningkatkan kebolehpasaran mereka. Oleh itu, bimbingan akademik, kerjaya dan pendedahan kepada *TVET* perlu diperkukuh sebagai sebahagian daripada usaha membangunkan modal insan belia di Rompin.

Masalah sosial dan pembangunan belia

Isu pendidikan di Rompin turut mempunyai kaitan dengan perkembangan masalah sosial dalam kalangan remaja, khususnya di kawasan FELDA. Berdasarkan maklum balas yang diterima, terdapat peningkatan penglibatan sebahagian remaja dalam aktiviti lumba

haram (rempit), melepak dan pengambilan dadah. Kekurangan aktiviti pembangunan belia yang berterusan, bimbingan akademik serta ruang untuk aktiviti positif boleh meningkatkan risiko remaja terlibat dalam aktiviti yang tidak sihat. Kajian sistematik terkini mengenai masalah disiplin dalam kalangan remaja FELDA turut mengenal pasti pengaruh keluarga dan rakan sebaya sebagai antara faktor utama yang menyumbang kepada masalah tingkah laku. Kajian tersebut juga mencadangkan sokongan akademik, kaunseling berkumpulan dan intervensi berasaskan komuniti sebagai antara pendekatan perlindungan yang boleh membantu golongan remaja. Dalam konteks ini, intervensi terhadap masalah sosial belia tidak seharusnya hanya tertumpu kepada aspek penguatkuasaan, tetapi perlu disokong dengan program pembangunan dan pencegahan yang bersifat berterusan. NGO tempatan telah mencadangkan program bimbingan akademik dan motivasi, khususnya bagi membantu pelajar membuat persediaan menghadapi SPM serta memahami peluang melanjutkan pengajian ke institusi pengajian tinggi. Program seperti ini berpotensi menyediakan sokongan yang lebih dekat dengan komuniti, di samping membantu remaja membina aspirasi pendidikan dan kerjaya yang lebih jelas.

Jadual 12. Ringkasan Isu 1

Permasalahan berkaitan dengan Isu	1. Diskriminasi dan ejekan dalam kalangan pelajar berkaitan keadaan fizikal dan pakaian. 2. Keciciran pendidikan selepas peringkat sekolah rendah. 3. Kelewatan dan ketidaksesuaian bantuan pakaian sekolah, menyebabkan keluarga perlu menanggung kos sendiri. 4. Sistem pendidikan yang kurang selari dengan budaya, kepercayaan dan identiti komuniti Orang Asli. 5. Kurang pendedahan kepada laluan TVET, institusi pengajian tinggi dan pilihan kerjaya. 6. Penglibatan sebahagian remaja dalam aktiviti sosial berisiko seperti lumba haram (rempit), melepak dan pengambilan dadah. 7. Kekurangan program bimbingan akademik, motivasi dan pembangunan belia secara berterusan.
--	--

Cadangan Penyelesaian	1. Memperkukuh program pencegahan keciciran dan sokongan pendidikan kepada pelajar daripada keluarga berpendapatan rendah. 2. Menambah baik sistem penyampaian bantuan pendidikan supaya diberikan tepat pada masa dan bersesuaian dengan keperluan pelajar. 3. Membangunkan pendekatan pendidikan yang lebih sensitif terhadap budaya dan identiti komuniti Orang Asli. 4. Memperluas program pendedahan <i>TVET</i>, institusi pengajian tinggi dan bimbingan kerjaya kepada pelajar luar bandar. 5. Menganjurkan program bimbingan akademik, motivasi dan pembangunan sahsiah secara berkala. 6. Memperkukuh aktiviti pembangunan belia dan aktiviti komuniti yang positif sebagai alternatif kepada penglibatan dalam aktiviti sosial berisiko. Menganjurkan bengkel pemasaran dan penjenamaan secara praktikal.
Kumpulan Sasaran	Pelajar sekolah
Kawasan	DUN Bukit Ibam
SDG BERKAITAN DENGAN ISU UTAMA	
SDG yang berkaitan	Sasaran SDG Berkaitan
SDG 4: Pendidikan Berkualiti	Sasaran 4.1: Menjelang 2030, memastikan semua kanak-kanak perempuan dan lelaki mendapatkan pendidikan rendah dan menengah yang percuma, saksama dan berkualiti, yang akan membuahkan hasil pembelajaran yang relevan dan berkesan.
SDG 10: Mengurangkan Ketidaksamarataan	Sasaran 10.2: Menjelang 2030, memperkasa dan menggalakkan keterangkuman sosial, ekonomi dan politik untuk semua, tanpa mengira umur, jantina, ketidakupayaan, bangsa, etnik, asal usul, agama atau status ekonomi atau status lain.
SDG 16: Keamanan, Keadilan dan Institusi yang Kuat	Sasaran 16.2: Menghentikan penderaan, eksploitasi, perdagangan dan semua bentuk keganasan dan penyeksaan terhadap kanak-kanak

4.2.2 Pengutamaan Isu 2 dan 3: Pengukuhan Ekonomi Komuniti Luar Bandar

Parlimen Rompin mempunyai struktur ekonomi yang banyak bergantung kepada sektor pertanian dan aktiviti perniagaan kecil. Berdasarkan Banci Pertanian 2024, daerah Rompin merekodkan 30,976 orang yang bekerja dalam sektor pertanian pada tahun 2023, iaitu antara yang tertinggi di Pahang. Subsektor tanaman merupakan penyumbang utama pekerjaan pertanian di negeri ini. Kebergantungan yang tinggi terhadap sektor ini menjadikan akses pasaran, peluang pekerjaan dan pengukuhan aktiviti ekonomi setempat penting kepada kesejahteraan komuniti

Sekatan pemasaran hasil pertanian

Penduduk berdepan kekangan untuk memasarkan hasil pertanian secara bebas, khususnya apabila melibatkan keperluan lesen dan status tanah yang tidak mempunyai geran. Keadaan ini menyebabkan sebahagian penduduk bergantung kepada orang tengah atau syarikat luar, dengan potongan komisen yang dilaporkan antara 20 peratus hingga 30 peratus. Situasi tersebut mengurangkan pendapatan bersih penduduk dan menghadkan kuasa tawar-menawar mereka dalam menentukan harga hasil. Kebergantungan Rompin terhadap sektor pertanian turut disokong oleh data DOSM. Banci Pertanian 2024 merekodkan 3,262 pegangan pertanian individu bagi tanaman kelapa sawit di daerah Rompin pada tahun 2023, dengan 2,282 pemegang berstatus berkahwin dan 892 berstatus balu atau duda. Keadaan ini menunjukkan bahawa isu akses pasaran dan rantai pemasaran mempunyai implikasi yang besar terhadap pendapatan isi rumah yang bergantung kepada pertanian.

Kekurangan peluang pekerjaan bagi generasi kedua FELDA

Kekurangan peluang pekerjaan di kawasan perkampungan FELDA memberi kesan khusus kepada generasi kedua FELDA, terutamanya golongan muda yang tidak lagi melihat sektor pertanian tradisional sebagai satu-satunya sumber pekerjaan. Berdasarkan maklum balas komuniti, peluang pekerjaan setempat masih terhad selepas pandemik Covid-19, menyebabkan sebahagian penduduk bergantung kepada perniagaan kecil atau perlu mencari pekerjaan di luar kawasan. Sebagai alternatif, Pasar Pagi D'Sawit menjadi salah satu ruang yang menyediakan peluang pendapatan kepada penduduk melalui perniagaan kecil. Namun, kapasiti ruang perniagaan yang terhad menyebabkan tidak semua penduduk dapat menyertai aktiviti tersebut. Terdapat cadangan untuk membangunkan empat buah gerai dengan sistem syif pagi, tengah hari dan malam. Ianya membolehkan lebih ramai peniaga menggunakan kemudahan yang sama. Keperluan untuk memperkukuh peluang pekerjaan setempat adalah selari dengan kepentingan sektor pertanian Rompin sebagai sumber ekonomi. Data DOSM menunjukkan bahawa Rompin menyumbang RM1.52 bilion dalam perbelanjaan sektor pertanian pada 2023, kedua tertinggi antara daerah di Pahang. Justeru, pembangunan

peluang pekerjaan baharu perlu mengambil kira potensi sektor pertanian, pemprosesan hasil, perniagaan kecil dan aktiviti ekonomi hiliran.

Keterbatasan ruang perniagaan dan infrastruktur sokongan ekonomi

Keterbatasan ruang perniagaan turut mengehadkan peluang penduduk untuk menjana pendapatan secara lebih konsisten. Walaupun terdapat inisiatif seperti Pasar Pagi D'Sawit, kemudahan sedia ada masih memerlukan penambahbaikan dari segi kapasiti dan pengurusan. Cadangan pembangunan gerai secara sistem syif berpotensi mengoptimumkan penggunaan ruang dan membuka peluang kepada lebih ramai penduduk, khususnya generasi kedua FELDA, untuk terlibat dalam aktiviti keusahawanan.

Secara keseluruhannya, isu ekonomi komuniti di Parlimen Rompin berkait rapat dengan akses kepada pasaran pertanian, keterbatasan peluang pekerjaan dan kekurangan ruang perniagaan. Dengan kedudukan Rompin sebagai antara daerah utama Pahang dari segi pekerjaan dan aktiviti pertanian, pengukuhan rantai ekonomi tempatan berpotensi meningkatkan pendapatan penduduk serta mewujudkan peluang pekerjaan yang lebih dekat dengan komuniti.

Jadual 13. Ringkasan Isu 2 dan 3

Permasalahan berkaitan dengan Isu	1. Kekurangan peluang pekerjaan di kawasan perkampungan FELDA, khususnya bagi generasi kedua FELDA 2. Keterbatasan peluang perniagaan dan aktiviti ekonomi setempat untuk menjaga pendapatan 3. Kekurangan ruang dan kemudahan perniagaan yang sesuai untuk penduduk menjalankan aktiviti keusahawanan 4. Kebergantungan kepada sektor pertanian tradisional dan penghijrahan golongan muda untuk mendapatkan peluang pekerjaan di luar kawasan
Cadangan	1. Mewujudkan program latihan kemahiran dan keusahawanan khusus untuk generasi kedua FELDA 2. Memperluas aktiviti ekonomi hiliran berasaskan pertanian pemprosesan dan pemasaran hasil tempatan

	3. Menaik taraf Pasar Pagi D'Sawit sebagai pusat perniagaan komuniti yang lebih tersusun 4. Membina empat buah gerai dengan sistem syif bagi membolehkan lebih ramai penduduk menjalankan perniagaan 5. Menyediakan bimbingan keusahawanan dan akses pembiayaan kepada penduduk yang ingin memulakan atau mengembangkan perniagaan
Kumpulan Terjejas	Penduduk berpendapatan rendah
Kawasan	Parlimen Rompin
SDG BERKAITAN DENGAN ISU UTAMA	
SDG yang berkaitan	Sasaran SDG Berkaitan
SDG 8: Pekerjaan yang Baik dan Pertumbuhan Ekonomi	Sasaran 8.3: Menggalakkan dasar berorientasikan pembangunan yang menyokong aktiviti produktif, pewujudan pekerjaan yang baik, keusahawanan, kreativiti dan inovasi, serta menggalakkan pemformalan, kreativiti dan inovasi, serta menggalakkan pemformalan dan pertumbuhan perusahaan mikro, kecil dan sederhana, termasuk melalui akses kepada perkhidmatan kewangan
SDG 9: Industri, Inovasi dan Infrastruktur	Sasaran 9.3: Meningkatkan akses industri berskala kecil dan perusahaan lain, khususnya di negara membangun, kepada perkhidmatan kewangan, termasuk kredit mampu milik serta penyepaduannya ke dalam rantai nilai dan pasaran.

5.0 PENGENALPASTIAN AWAL PROJEK PENYELESAIAN

Terdapat tiga (3) projek utama telah dikenalpasti bagi Parlimen Rompin bagi menyelesaikan beberapa isu yang berbangkit.

	PROJEK 1	PROJEK 2	PROJEK 3
Tajuk Projek	Pusat Celik Membaca	Projek Hab Komuniti Aloe Vera Garong: Nurseri, Latihan, Pemprosesan Asas dan Pemasaran Digital	Program Penjanaan Pendapatan Melalui Kraf tangan Kawat Bulu
SDG Berkaitan	SDG 1,3,4,10	SDG 5,8,12,15	SDG 1,5,8,12
Objektif	Projek ini bertujuan menangani isu keciciran pelajar dalam pendidikan di kawasan luar bandar, khususnya dalam kalangan mereka yang mengalami masalah buta huruf. Kelemahan penguasaan asas membaca dan menulis menyebabkan sebahagian pelajar sukar mengikuti pembelajaran di sekolah, seterusnya meningkatkan risiko keciciran akademik.	Projek Hab Komuniti Aloe Vera Garong bertujuan bagi mewujudkan nurseri bersama, petak demonstrasi, latihan pembiakan, pengendalian lepas tuai, pembangunan prototaip produk bukan ubat dan pemasaran digital. Matlamatnya ialah membina kemahiran, mewujudkan tugas berbayar serta membuka saluran jualan anak pokok dan daun segar, sambil memastikan aset projek digunakan dan dipantau secara bersama.	Projek melibatkan perancangan 12 aktiviti latihan dalam tempoh 3 bulan kepada 10 orang peserta wanita dan komuniti B40. Input utama merangkumi jurulatih kraftangan berpengalaman, tempat latihan, modul praktikal, starter kit, bahan mentah seperti <i>pipe cleaner</i> , <i>glue gun</i> , <i>ribbon</i> , <i>frame</i> , pasu, bahan <i>packaging</i> serta latihan asas pemasaran digital dan pengurusan kewangan.
Hasil Jangkaan	Peningkatan tahap literasi peserta dalam tempoh 4 bulan. Pada akhir program, peserta dijangka mampu membaca perkataan tiga suku kata dengan lebih lancar serta memahami	Satu nurseri komuniti dan petak demonstrasi berfungsi; 15 peserta menamatkan sekurang-kurangnya 80 peratus latihan; 500 pokok direkodkan dengan sasaran kadar hidup 80 peratus	Peserta mampu menghasilkan produk <i>handmade</i> berkualiti seperti bunga hiasan, <i>bouquet</i> mini, <i>frame</i> bunga dan pasu hiasan. Peserta juga mampu mengira kos,

	PROJEK 1	PROJEK 2	PROJEK 3
	asas pembacaan mudah. Di samping itu, peserta juga berupaya menulis perkataan-perkataan terpilih dengan betul dan konsisten.	pada bulan keenam; tiga prototaip/penawaran berkos dan berlabel tanpa tuntutan perubatan; dua saluran jualan fizikal dan digital; serta rekod pengeluaran, jualan, upah peserta dan penyelenggaraan aset yang disemak setiap bulan.	menetapkan harga jualan, membuat rekod jualan mudah, menyediakan pembungkusan yang menarik dan memasarkan produk melalui <i>WhatsApp</i>, <i>Facebook</i>, <i>TikTok</i> serta <i>showcase</i> jualan komuniti.
Organisasi	Pertubuhan Kebajikan Rompin Makmur	Alam Garong Enterprise	Nuha Solution Resources
Aktiviti	Projek ini akan memberi tumpuan kepada bimbingan asas literasi melalui sesi pembelajaran berstruktur yang dikendalikan oleh jurulatih berpengalaman dalam bidang pendidikan literasi. Selain itu, peserta turut diberikan latihan menulis perkataan terpilih sebagai pengukuhan kemahiran membaca dan menulis secara serentak.	Projek ini akan memberi tumpuan kepada penanaman aloe vera di ban tali air Blok B Paya Setajam sebelum dibangunkan sebagai ruang pembelajaran dan rangkaian pendapatan komuniti yang tersusun.	Peserta akan mengikuti 12 aktiviti latihan praktikal bermula Julai hingga September 2026. Latihan merangkumi penghasilan produk kraftangan menggunakan pipe cleaner/kawat bulu, pembungkusan, pengiraan kos, rekod jualan dan pemasaran digital. Peserta turut dibekalkan bahan dan peralatan asas bagi membantu mereka memulakan penghasilan produk serta menjana pendapatan tambahan dari rumah.
Jumlah (RM)	RM 40,000	RM 40,000	RM 40,000

	PROJEK 1	PROJEK 2	PROJEK 3
Lokasi	DUN Bukit Ibam, Rompin	Kampung Garong, Sarang Tiong, Rompin	Kampung Mukim Endau, Tanjung Gemok, Rompin
Tempoh	12 Minggu	12 Minggu	12 Minggu

6.0 RUJUKAN

Department of Statistics Malaysia. "P.091 Rompin Kawasanku." OpenDOSM. 2020. <https://open.dosm.gov.my/dashboard/kawasanku/Pahang/parlimen/P.091%20Rompin>.

Jabatan Perangkaan Malaysia. *Agriculture Census 2024: Pahang – Employment and Salaries & Wages*. Putrajaya: Jabatan Perangkaan Malaysia, 2026.

Jabatan Perangkaan Malaysia. *Banci Pertanian 2024: Tanaman Kelapa Sawit, Pahang 2023*. Putrajaya: Jabatan Perangkaan Malaysia, 2025.

Jabatan Perangkaan Malaysia. *Kawasanku: P.091 Rompin*. Putrajaya: Jabatan Perangkaan Malaysia, 2025.

Khalid, Nurul Fazzuan, Nor Shafrin Ahmad, Syed Mohamad Syed Abdullah, Akrimi Maswa Mohd Sahell, and Usman Isah. "Disciplinary Problems Among FELDA Adolescents: A Systematic Literature Review." *Asia Pacific Journal of Educators and Education* 40, no. 3 (2025): 707–732. <https://doi.org/10.21315/apjee2025.40.3.27>.

Mohd Nor, Mohd Muizzuddin, Mohamad Fauzi Sukimi, and Mohd Nasaruddin Mohd Nor. "Kesedaran Pendidikan dan Minat Kerja Pelajar Orang Asli Suku Kaum Jakun di Rompin, Pahang." *Geografia-Malaysian Journal of Society and Space* 14, no. 1 (2018): 72–86. <https://doi.org/10.17576/geo-2018-1401-06>.

Risauddin, Wan Nurfariza Izzati Wan Ahmad, and Mohd Zulfadli Rozali. "Exploring the Factors Influencing School Students' Involvement in TVET: A Case Study in Kuala Rompin." *Research and Innovation in Technical and Vocational Education and Training* 5, no. 2 (2025): 154–162. <https://doi.org/10.30880/ritvet.2025.05.02.019>.

Persatuan Promosi Matlamat Pembangunan Lestari

📍 A-1-10, Blok A, 8 Avenue, Jalan Sungai Jernih 8/1, Seksyen 8,
46050 Petaling Jaya, Selangor.

✉️ secretariat@appgm-sdg.com

📘 <https://www.facebook.com/APPGMSDGMY>